

**YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MÜZİK EĞİTİMİ ANABİLİM DALI**

**TECRİT EDİLMİŞ DEVLETİN MÜZİK ÖZELİNDE SANAT İLE
VAR OLUŞU: KKTC ÖRNEĞİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

HÜSEYİN KAMBUR

Lefkoşa

2021

**YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ
LİSANSÜSTÜ EĞİTİM ENSTİTÜSÜ
MÜZİK EĞİTİMİ ANABİLİM DALI**

**TECRİT EDİLMİŞ DEVLETİN SANAT MÜZİK ÖZELİNDE
SANAT İLE VAR OLUŞU: KKTC ÖRNEĞİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hüseyin KAMBUR

Tez DanıŐmanları

Yrd. Doç. Dr. Hakkı Cengiz Eren

Yrd. Doç. Dr. Ayhan Dolunay

Lefkoşa

2021

KABUL VE ONAY

Yakın Doğu Üniversitesi Lisansüstü Eğitim Enstitüsü Müdürlüğüne,
Hüseyin Kambur'un "*TECRİT EDİLMİŞ DEVLETİN MÜZİK ÖZELİNDE SANAT
İLE VAR OLUŞU: KKTC ÖRNEĞİ*" isimli tezi 24.06.2021 tarihinde jürimiz
tarafından Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı'nda Yüksek Lisans Tezi olarak kabul
edilmiştir.

	Adı – Soyadı	İmza
Başkan:	Doç. Dr. Fevzi Kasap
Üye*:	Yrd. Doç. Dr. Erkan Sülün
Üye*:	Dr. Neriman Soykunt
Üye (Danışman):	Yrd. Doç. Dr. Ayhan Dolunay
Üye (Eş Danışman):	Yrd. Doç. Dr. Hakkı Cengiz Eren

Onay

Yukarıdaki imzaların, adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

24/06/ 2021

Prof. Dr. Hüsnü Can Başar
Enstitü Müdürü

ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI

Bu tezin içinde sunduğum verileri, bilgileri ve dokümanları akademik ve etik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi; tüm bilgi, belge, değerlendirme ve sonuçları bilimsel etik ve ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu; çalışmada bana ait olmayan tüm veri, düşünce, sonuç ve bilgilere bilimsel etik kurallar gereği olarak eksiksiz şekilde uygun atıf yaptığımı ve kaynak göstererek belirttiğimi beyan ederim.

Hüseyin Kambur

24/06/2021

TEŞEKKÜR

Maddi ve manevi olarak bu yaşıma kadar benden hiçbir Őeyi esirgemeyen Anne ve Babama, her koşulda desteğini hissettiğim Buğçe Buba'ya, gecesiyle gündüzüyle içinde olduğumuz zor pandemi dönemine rağmen her koşulda yardımına koşan ve akademik gelişim yoluma ışık tutan Sevgili Danışman Hocalarım Yrd. Doç. Dr. Ayhan Dolunay ve Yrd. Doç. Dr. Hakkı Cengiz Eren'e, Değerli Hocalarım Yrd. Doç. Dr. Erkan Sülün ve Doç. Dr. Fevzi Kasap'a ve tüm Hocalarıma, mental ve mesleki gelişim konusunda her zaman yanımda olan Yenal Tüzün'e ve son olarak çalışmamda yer almayı kabul edip desteklerini esirgemeyen Müzisyen, Organizatör ve Müzik Eğitmenlerine teşekkür ve minnettarlığımı sunarım.

Hüseyin Kambur

Haziran, 2021

Kıbrıslı Müzik İnsanlarına...

ÖZET

TECRİT EDİLMİŞ DEVLETİN MÜZİK ÖZELİNDE SANAT İLE VAR OLUŞU: KKTC ÖRNEĞİ

KAMBUR, Hüseyin

Yüksek Lisans, Müzik Eğitim Anabilim Dalı

Danışman: Yrd. Doç. Dr. Hakkı Cengiz Eren

Eş Danışman: Yrd. Doç. Dr. Ayhan Dolunay

Haziran, 2021, 66 sayfa

Bu çalışmada, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti uyruklu müzisyen, organizatör ve müzik eğitimcilerinin, ülkeye uygulanan ambargolardan dolayı ne gibi zorluklarla karşılaştıklarını, bu zorlukları aşmak için neler yaptığını ve yapılan eylemlerin sonucunun ülke görünürlüğüne direk veya dolaylı olarak ne gibi katkıları olduğunu saptamak amaçlanmıştır. Saptamalar yapılırken çalışma nitel araştırma teknikleri çerçevesinde ilerlemiştir. Katılımcılara yarı yapılandırılmış derinlemesine görüşme soruları yöneltilmiştir. Literatür bölümünde çalışmayı doğrudan etkileyecek olan müzik eğitimi, medya, ambargo kavramı, kültür ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nde müzisyenlik kavramı gibi konulara odaklı kalınmış ve yine ambargolara maruz kalan diğer kültür sanat dallarına kısaca değinilmiştir. Araştırma sonucunda müzik faaliyetlerinin ülke görünürlüğüne siyasi olarak temel hazırlar nitelikte, dolaylı olarak çok büyük bir katkısı olduğu saptanmıştır. Bu görünürlük kazandırma noktasında kalite, azim ve devlet desteği konularının önemine değinilmiştir. Çalışma sonunda yapılacak olan etkinlik ve müzik faaliyetlerinin kalitesinin yüksek olması, mevcut ambargoların bir şekilde aşılabildiği ve müzisyenlerin bu konuda azimli olması gerektiği, devletin sanat ve sanatçıya destek noktasında sorumluluk alması önerilmiştir.

Anahtar kelimeler: Müzik, Ambargo, Görünürlük, Tanınma

ABSTRACT

THE EXISTENCE OF THE ISOLATED STATE THROUGH ART AND SPECIAL OF MUSIC: THE CASE OF TRNC

KAMBUR, Hüseyin

MA, Department of Music Education

Advisor: Asisst. Prof. Dr. Hakkı Cengiz Eren

Co-Advisor: Assist. Prof. Dr. Ayhan Dolunay

June 2021, 66 pages

In this study, it is aimed to determine what kind of difficulties the musicians, organizers and music educators of the Turkish Republic of Northern Cyprus have faced due to the embargoes the country underwent, what has been done to overcome these difficulties and what kind of direct or indirect contributions the results of the actions have made to the country's visibility. While making the determinations, the study progressed within the framework of qualitative research techniques. Semi-structured in-depth interview questions were asked to the participants. In the literature section, subjects such as music education, media, the concept of embargo, culture and the concept of musicianship in the Turkish Republic of Northern Cyprus, which will directly affect the work, have been focused on and other cultural and artistic branches that have been exposed to embargoes have been briefly mentioned. As a result of the research, it has been determined that music activities have a great indirect contribution to the visibility of the country, politically and indirectly. At this point of gaining visibility, the importance of quality, perseverance and state support has been mentioned. At the end of the study, it was suggested that the quality of the activities and music activities to be held should be high, the existing embargoes could be overcome somehow, and the musicians should be determined in this regard, and the state should take responsibility for supporting art and artists.

Keywords: Music, Embargo, Visibility, Recognition

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY	iii
ETİK İLKELERE UYGUNLUK BEYANI	iv
TEŞEKKÜR.....	v
İTHAF.....	vi
ÖZET	vii
ABSTRACT.....	viii
İÇİNDEKİLER	ix
KISALTMALAR.....	xi
BÖLÜM I	1
Giriş.....	1
1.1 Problem Durumu.....	1
1.2 Araştırmanın Amacı.....	4
1.3 Araştırmanın Önemi	4
1.4 Sınırlılıklar.....	5
BÖLÜM II	6
Kavramsal Temeller ve İlgili Araştırmalar.....	6
2.1. Kavramsal Temeller.....	6
2.1.1. Görünürlük.....	6
2.1.2. Müzik Kavramı.....	9
2.1.3. Müzik Eğitimi.....	10
2.2 Medya ve Müzik.....	13
2.2.1. Medya	13
2.2.1.1. Ana Akım (Geleneksel) Medya	13
2.2.1.2. Yeni Medya	14
2.3. Medya ve Kültür.....	15
2.3.1. Kültür	15
2.3.2. Medya ve Kültür İlişkisi	16
2.4. KKTC’de ‘Müzişyen’ ve Genel Olarak Müzik Faaliyetleri/Eğitimi.....	17
2.4.1. KKTC’de ‘Müzişyen’ ve Müzik Faaliyetleri	17
2.4.2 KKTC’de Müzik Eğitimi.....	19
2.5 KKTC’deki Diğer Kültür-Sanat Faaliyetleri	20

2.5.1 Sanat Aktiviteleri	20
2.6 İlgili Çalışmalar	26
BÖLÜM III	28
YÖNTEM	28
3.1 Araştırmanın Modeli	28
3.2 Araştırma Grubu	29
3.3 Veri Toplama Araçları	30
3.4 Verilerin Analizi ve Yorumlanması	30
BÖLÜM IV	31
BULGULAR ve YORUMLAR	31
4.1 Katılımcıların Demografik Özellikleri	31
4.2 Bulgular ve Yorumlar	32
BÖLÜM V	48
SONUÇ VE ÖNERİLER	48
5.1 Sonuçlar	48
5.2 Öneriler	49
KAYNAKÇA	51

KISALTMALAR

KKTC:	Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti
MEB :	Milli Eğitim Bakanlığı
YDÜ:	Yakın Doğu Üniversitesi
DAÜ:	Doğu Akdeniz Üniversitesi
T.C:	Türkiye Cumhuriyeti

KKTC
YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ
BÖLÜM I

Giriş

1.1 Problem Durumu

Uluslararası ilişkiler kavramı genel olarak incelendiğinde devletlerin kendi aralarında süregelen muhtelif ilişkilerdir. Bu ilişkilerin kurulması da ancak en bilinen tabiriyle ‘tanınma’ olarak isimlendirilir. Tanınma kavramı, hukuk çerçevesinde olan bir kavram olarak düşünülse de aslında siyasal bir olgudur. Bu yüzdendir ki devletler, bir başka devleti tanırlarken önceliklerini hukuksal kavramlara değil politik kavramlara göre şekillendirirler. Devletlerin tanınma ihtiyacı ise ya bir başka devletten kopma ya da bir devletin tamamen yok olmasıyla başlar. Yeni bir oluşum safhasına giren bu kopmuş yapı tanınma ihtiyacını da beraberinde getirir (Eminoğlu, 2015). Tanınma iki farklı şekilde incelenir. Devletin varlığı açıkça ortaya konabildiği gibi zaman zaman üstü kapalı şekilde de olabilmektedir. Bu noktada karşımıza ‘de jure’ ve bunun karşıt anlamlısı olan ‘de facto’ terimleri çıkmaktadır. Kelime anlamı olarak ‘de jure’ hukuken tanınan ve kabul gören anlamındadır. ‘De facto’ kavramı ise daha çok olguyu kasteder. Bir başka deyişle ‘gerçekliği olan ve gerçekliği tanınan fakat bu varlık durumu hukuki olarak tanınmayan’ anlamını içermektedir. (Altuğ, 2017). Bu tanımlara bağlı kalınarak kısaca, de facto tanınma, olgusal olarak kabul görme fakat hukuken tanınmama anlamını taşır. De jure tanınma ise, bahsi geçen devletin hukuken ve fiilen tanınması anlamındadır (Erdal, 2016).

Tanınma, ülkelerin öncelikli amaçları arasında yer almasına rağmen bu amacı gerçekleştirmek her zaman mümkün olamayabiliyor. Ekonomik açıdan ve siyaseten güçsüz konumda olan ülke devletleri çoğu zaman yaptırımlara hedef oluyor. Siyasi olarak güçlü olan devletler, güçlerini ellerinde tutabilmek için kendilerinden daha az güçlü olan ve kimi zaman tanınmayan ülkelere, kendi kazançları doğrultusunda yaptırımlar uyguluyorlar ve bu durum ‘Ambargo’ olarak adlandırılır. Latince bir kökene sahip olan ambargo kelimesi ‘Kapatmak, kısıtlamak’ anlamını taşımaktadır (Stantchev, 2009). Türk Dil Kurumunun tanımına göre ise ‘Ambargo’; Askeri, siyasi ve iktisadi kurallar çerçevesinde önceden belirlenmiş yapıların iç ve dış ticarete

sunulmasının kısıtlanması veya engellenmesi olarak nitelendirilir (Türk Dil Kurumu, 2020).

Tarihçede birçok ambargo uygulaması bilinmektedir. 1980 yılında Viyana’da yapılan anlaşma doğrultusunda İran’a 35 yıldan aşkın süre yaptırımlar uygulanmıştır. Bu yaptırımlar değerli madenler, taşımacılık, nükleer müzakereler, bankalar ve İran’ın en temel dayanağı olan petrol alanında uygulanmıştır. Bu yüzdendir ki İran önemli petrol rezervlerine sahip olmasına rağmen sanayi alanında ilerleme kaydedememiştir (Yurttaçıkırmaz, Aali ve Esmen, 2012). Günümüze en yakın ambargo tartışmalarından birisi ise AB tarafından Türkiye’ye uygulanmaya çalışılan ambargodur. Türkiye’nin Kuzey Suriye operasyonunu gerekçe göstererek Almanya sorumlu devlet bakanı Michael Roth Türkiye’ye silah satışının durdurulmasını talep etmiştir. Diğer AB üyesi ülkelerinde cezai yaptırım beyanı Lüksemburg’da yapılan görüşmede ele alınmış fakat karara bağlanmamıştır (Sander, t.y.). Bu türdeki ambargolar; iç-dış malların alışverişi; tanınmayan devleti ilgilendiren kararlarda söz sahibi olmayı; sanayi alanındaki gelişmeleri, askeri yönden güce sahip olmayı ve bu tezde incelenecek olan kültür sanat etkinliklerini vb. olumsuz şekilde etkiler. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti de yıllar boyunca ambargolardan etkilenmiş ve hala etkilenmeye devam etmektedir.

Kıbrıs adası, Akdeniz bulunan ve tarihinde birçok uygarlığı topraklarında barındırmış bir kara parçasıdır. Birçok geçit, boğaz ve kanalı kontrol altında tutabilecek bir jeolojik konumda olmasından dolayı tarih içinde hep önemli çatışmalar ve savaşların içinde kalmıştır (Bozkurt, 2001). Lidya, Sümer, Akad gibi uygarlıklara, daha sonraları Orta Çağ’da Doğu Roma İmparatorluğu, Lüzinyanlar ve Venediklilere ev sahipliği yapmasının ardından Kıbrıs, 1571-1878 yıllarında Osmanlı egemenliği altına girmiştir. 1571-1878 yılları arasında Osmanlı Egemenliği altında olan Kıbrıs adasının yönetimi, Osmanlı devletinin Rusya ile olan savaştan yenik çıkması ile hukuki olarak İngiltere’ye devredilir ve 1960’a kadar İngiliz egemenliği devam eder. İngiliz egemenliği 1960’ta sona erer ve Kıbrıs bağımsız bir devlet haline gelir (Uslu, 2001). Adadaki Rum asıllı halkın, Yunanistan’a bağlanmak (ENOSİS) için yürüttüğü faaliyetler 11 sene boyunca devam ettikten sonra 1974 yılında Kıbrıs Barış Harekâtı çerçevesinde garantör devlet olarak Türkiye Cumhuriyeti barış, istikrar ve düzen sağlamak amacıyla askeri müdahalede bulunur ve sonucunda Kıbrıs adasında iki toplumlu bir devlet yapısı ortaya çıkar (Gürkan, 2001). Mülkiyet, tam bağımsızlık ve

bunlar gibi konularda sıkıntı yaşamaya devam eden Kıbrıs Türk halkı 1983 yılında tam bağımsızlığını ilan ederek Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (kısaca KKTC'yi) kurar. Bu karar, 1975-1983 yılları arasında aktif olan Kıbrıs Türk Federe devletinin varlığını sonlandırır (Aktaş & Tuna, 2012; Atun, 2010). Alınan bu karar ilk başta Türkiye'nin haricinde birkaç dünya ülkesi tarafından kabul görse de, 2004 yılında Yunanistan iş birliği ile Güney Kıbrıs Rum Yönetimi'nin 'Kıbrıs Cumhuriyeti' adı altında AB'ye dahil edilmesi Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ni işgal altındaki toprak olarak göstermiş ve KKTC'yi tanıyan tek ülkenin Türkiye Cumhuriyeti olmasına sebep olmuştur (Ak, 2013). Bu durum KKTC devletinin halen ambargolara maruz kalmasına sebep olmaktadır, ekonomik ve birçok başka yönden gelişmesini engellemektedir.

Bu ambargolar doğrultusunda, ülkedeki sanat faaliyetleri de olumsuz olarak etkilenmektedir. Uzun yıllar boyunca, tanınmış ülkelerdeki sanatçıların KKTC' de sanat faaliyetleri engellenmekte, aynı şekilde KKTC uyruklu müzisyenlerin de uluslararası platformlarda yer almasına imkân sunulmamaktaydı. Bu tür ambargo uygulamaları yüzündendir ki, yıllar boyunca KKTC sanatsal faaliyetler açısından dünya standartlarını yakalayamamıştır. Fakat son yıllarda bu ambargo şartlarının esnetilmesi ve insan hakları çerçevesinde KKTC uyruklu başarılı sanatçıların da uluslararası platformlarda yer alabilmesi, diğer yandan Uluslararası sanatçı ve festivallerin KKTC' de yer bulması, devletin dolaylı olarak tanınmasında etkili rol oynadığı düşünülmektedir. 2018 yılının mart ayında gerçekleşen Gazimağusa 2. Uluslararası Sanat Festivali gerçekleştirilmiş, aralarında Bulgaristan, Etiyopya, Mısır gibi ülkelerinde bulunduğu 11 toplumdaki 22 sanatçı yer almıştır (Sanat ambargo tanımadı, 2018). Diğer bir önemli etkinlik ise Yakın Doğu Üniversitesi öncülüğünde 2014 yılında gerçekleştirildi. Dünyanın en tanınmış ve köklü Rock müzik grubu olan Deep Purple'ın KKTC'de verdiği konser tüm ambargo girişimlerine rağmen gerçekleştirildi ve KKTC tarihinde bir ilk olarak kayıtlara geçti (Ücretsiz Deep Purple Konseri, 2014). Diğer yandan Kuzey Kıbrıslı sanatçıların (Buray, Fikri Karayel, vb) KKTC kimliklerini saklamadan yine KKTC'nin neredeyse nüfus olarak 40 katına eşit olan 20 milyondan fazla kişiye dijital platformlar aracılığı ile ulaşması, ülkenin dolaylı olarak tanınmasına örnek olarak gösterilebilir (Youtube, 2020).

Bu durumda araştırmanın problem cümlesi; KKTC uyruklu müzisyenlerin, müzik etkinliği organizatörlerinin ve müzik eğitimcilerinin gözünden ülkenin

uluslararası platformda görünürlük kazanması hususunda etkenlerin incelenmesi olarak belirlenmiştir.

1.2 Araştırmanın Amacı

Bu araştırmada; Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti menşeli müzisyen, müzik eğitimcileri ve festivallerin, devletin uluslararası görünürlüğünü arttırmakta ne gibi katkıları olduğunu incelemek, bu görünürlüğe katkı sağlarken hangi yolları izlediklerini saptamak ve bahsi geçen görünürlük çalışmalarının ne derece ilerlediğini araştırmak amaçlanmıştır.

Bu amaç doğrultusunda aşağıda yer alan sorulara yanıtlar aranmıştır:

1. KKTC uyruklu müzik eğitimcilerinin, serbest çalışan müzisyenlerin ve müzik etkinliği organizatörlerinin adaya uygulanan ambargoların yarattığı, ülkenin uluslararası platformda görünürlük kazanabilmesini engelleyici etkenler hususunda görüşleri nelerdir?
2. KKTC uyruklu müzik eğitimcilerinin, serbest çalışan müzisyenlerin ve müzik etkinliği organizatörlerinin icra edilen bestelenen müziklerin ülkenin uluslararası platformda görünürlük kazanmasındaki rolü hususunda görüşleri nelerdir?
3. KKTC uyruklu müzik eğitimcilerinin, serbest çalışan müzisyenlerin ve müzik etkinliği organizatörlerinin kullanılan sosyal medya/dijital platformların ülkenin uluslararası platformda görünürlük kazanmasındaki rolü hususunda görüşleri nelerdir?
4. KKTC uyruklu müzik etkinliği organizatörlerinin düzenlenen festivallerin ülkenin uluslararası platformda görünürlük kazanmasındaki rolü hususunda görüşleri nelerdir?

1.3 Araştırmanın Önemi

Bu Çalışma;

1. Müzik faaliyetlerinin sanatsal açıdan KKTC'nin uluslararası platformda görünürlük kazanmasına ne kadar katkıda bulunduğu ölçülmesi açısından,
2. Yukarıda bahsedilen faaliyetlerin hangilerinin ülkenin uluslararası platformda görünürlük kazanmasına en fazla katkıyı sağlayacağını saptanması açısından,

3. Yukarıda bahsedilen faaliyetler arasında, ülkenin görünürlük kazanması için hangisinin üzerine en fazla odaklanması gerektiğinin saptanması açısından,
4. KKTC'ye uygulanan ambargolar ve ülkenin tanınmaması hususunun, müzik faaliyetleri ile uluslararası platformda görünürlük kazanılarak aşılmasını tartışması açısından,
5. Literatürde daha önce KKTC ile ilgili bu hususta bir çalışma bulunmaması açısından önemli görülmektedir.

1.4 Sınırlılıklar

Bu araştırma;

- KKTC'de faal, uluslararası platformlarda adı geçen müzik icracıları, besteciler, müzik eğitimcileri ve festival organizatörlerinden yarı yapılandırılmış görüşmeler sonucunda edinilecek görüş bilgileri ile sınırlıdır.
- KKTC'de faal, uluslararası platformlarda adı geçen müzik icracıları, besteciler, müzik eğitimcileri ve festival organizatörlerinin kullandıkları sosyal medya araçlarının görünürlük analiz sayfalarından toplanacak veriler ile sınırlıdır.

BÖLÜM II

Kavramsal Temeller ve İlgili Araştırmalar

Bu bölümde araştırma ile ilgili kavramsal açıklamalara, tanımlamalara ve araştırma ile ilgili literatürde geçen ve daha önce yapılmış olan araştırmalara ilişkin bilgilere yer verilmiştir.

2.1. Kavramsal Temeller

Araştırmanın kavramsal temeller kısmında çalışma içinde de bahsi geçen görünürlük, müzik kavramı/eğitimi, medya ve kültür kavramları açıklanmış, konumuz bağlamında KKTC ile ilişkilendirilmiştir. Ayrıca sanat faaliyetlerine yer verilmiş, bu doğrultuda kültür sanat festivallerinden bahsedilmiştir. Festivaller kısmında araştırma konusu ile ilgili olarak müzik festivalleri üzerinde durulmuştur.

2.1.1. Görünürlük

Görünürlük kavramı, devlet kurumunun uluslararası olarak varlığını kabul ettirmesi olarak tanımlanabilir. Bu kabul politik olarak veya sosyokültürel anlamda tanınma olarak iki başlıkta incelenebilmektedir. Politik tanınma gerçekleştiği zaman görünürlük resmi olarak kabul görür ve ticaret, ekonomik, insan hakları gibi alanlarda hukuksal haklar kazanılır. Bu yüzden politik görünürlük, yani bir başka ifade ile hukuki görünürlük sosyokültürel görünürlüğe göre daha yüksek önemi haizdir. (Dolunay&Kasap, 2020).

Çalışmanın temelini oluşturan ‘görünürlük’ kavramının, hukuki altyapısının dayandığı uluslararası hukuk açısından tanıma, biri genel, biri de özel olmak üzere iki farklı anlamda kullanılmaktadır. Buna göre, genel anlamda tanıma, bir uluslararası hukuk kişinin, kendi dışında oluşan bir olayı, bir durumu bir belgeyi ya da bir iddiayı yasal olarak kabul ettiğini ve hukuksal ilişkilerini bu veriler üzerine kuracağını bildiren, tek taraflı bir hukuki işlemdir (Kelsen, 1952: 267-268). Özel anlamda tanıma (İng.

recognition) ise, bir devletin başka bir devlet veya yönetimin, statüsünü veya bir eylemini, kabul ettiği, dahili ve uluslararası sonuçlar doğuran, tek taraflı bir politik eylem olarak tanımlanabilmektedir (Aybay, 2006).

Uluslararası hukuki açıdan tanıma, de facto veya de jure olabilmekte; genellikle, tanıyan devletin resmî bir açıklama yapması yöntemiyle gerçekleşmektedir (Dolunay, 2015: 130). De facto tanıma, yeni kurulmuş bir devletin, tartışmaya yer vermeyecek şekilde tam olarak kurulmuş olup olmadığına dair kesin bir hükme varmak istemeyen devletler tarafından tanınmasında tercih edilmektedir. De jure tanıma ise, tam tanımadır ve tanıyan ve tanınan devlet arasında muntazam ilişkiler kurulmasını sağlamaktadır (Aust, 2005: 26; Crozat, 1953: 15-16; Meray, 1959: 214; Dolunay, 2015; Dolunay&Kasap, 2020: 4)

Diğer yandan, uluslararası hukuk açısından özel anlamda tanıma, devletin tanınması ve hükümetin tanınması şeklinde ikiye ayrılmaktadır (Hingorani, 1982: 74-78; Janis, 1988: 127-128; Talmon, 1998: 1-4; Dolunay, 2015; Dolunay&Kasap, 2020:). Bu noktada, konuyla ilgisi bağlamında, sadece devletin tanınması hususuna değinilecektir. Bir oluşumun, devlet olma koşullarını objektif olarak yerine getirmesiyle birlikte, hukuki açıdan devlet olma niteliği kazanmasının mümkün olmasına karşın, hukuken devlet olma niteliği kazanmış oluşumun, uluslararası hukuki/siyasi açıdan, varlıkları önceden kabul edilmiş devletler tarafından da 'devlet' olma vasfı ile tanınması gerekmektedir (Aybay, 2006: 4; Hingorani, 1982: 82; Dolunay, 2015; Dolunay&Kasap, 2020: 3).

Uluslararası hukuk/siyaset açısından, diğer devletler tarafından, devlet olma niteliğini haiz olmadığı kabul edilen devletler ise, "tanınmamış devletler" olarak tanımlanmaktadır.

Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi, 15 Kasım 1983'te kuruluşunun hemen ardından KKTC'yi yasadışı olarak nitelemiş ve önceki 365 ve 367 sayılı kararlara uyulması gerektiğini belirten 541 sayılı kararını 18 Kasım 1983'te yayınlamıştır. Bu kararda temel öneri, Kıbrıs Cumhuriyeti'nin egemenliği, bağımsızlığı ve toprak bütünlüğüne

atıfla, sadece Kıbrıs Cumhuriyeti'nin tanınması olmuştur (Tamçelik, 2013, 1252; Dolunay, 2015; Dolunay&Kasap, 2020: 4).

İlgili karardan yaklaşık on yıl önce, Birleşmiş Milletler Genel Kurulu 15 Kasım 1974'te 3212 sayılı kararı yayımlayarak, tüm devletlerin adaya müdahale etmeyi bırakması gerektiğini, yabancı güçlerin derhal geri çekilmesi gerektiğini ve kuzeyden güneye kaçan Kıbrıslı Rum mültecilerin geri dönmesine izin veren adımların atılması gerektiğini ilan etmiştir. Ayrıca, adanın anayasal statüsü konusunun Kıbrıslı Türkler ve Rumlar arasında olduğunu belirterek; bu nedenle, ilgili tarafların müzakereler yoluyla soruna kabul edilebilir siyasi çözüm bulmak için bir araya gelmesini önermiştir. Takip eden süreçte ise Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nun beyanı, Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi tarafından 13 Aralık 1974 tarihli 365 sayılı Karar ile tam olarak tekrarlanarak kabul edilmiştir (Armaoğlu, 1989, 278). Ayrıca, Genel Kurul'un 12 Mart 1975 tarihinde 10 maddeden oluşan 367 sayılı Kararı, Kıbrıs Türk Federal Devleti'nin kuruluşunu kınayarak, bildirgesini geri çekmesini tavsiye etmiş ve bir kez daha tüm devletlere egemenlik ve bağımsızlık haklarına saygı göstermeleri tavsiye edilmiş; Kıbrıs Cumhuriyeti'nin toprak bütünlüğünü korumak ve adayı Türkiye'ye veya başka bir ülkeye ilhak etmeye yönelik her türlü girişimden kaçınmak gerektiği belirtilmiştir (Tamçelik, 2013, 1249). Karar 13 üye devlet tarafından kabul edilirken, Pakistan olumsuz oy kullanmış ve Ürdün çekimser kalmıştır. Belirtilen kararlar, KKTC'nin tanınmaması açısından, haksız bir uluslararası hukuki dayanak oluşturmuştur. Günümüzde Güney Kıbrıs Rum Yönetimi'nin, Kıbrıslı Türklerin ayrılmak zorunda bırakıldığı Kıbrıs Cumhuriyeti'nin her türlü egemenlik hakkını kullanması; ayrıca KKTC'nin Kıbrıs Türk Toplumunun haksız ambargolara maruz bırakılması şeklinde tezahür etmeyi sürdürmektedir (Dolunay&Kasap, 2020: 4-5).

Diğer yandan, sosyokültürel tanınma ise, politik olarak kabul görmeyen bir devlet yapısı olsa bile, dünyanın varlığını kabul etmesiyle ilgilidir. Bu noktada sosyokültürel görünürlüğün, hukuksal görünürlüğü etkileyici nitelikte olduğunu söylemek mümkündür (Eminoğlu,2015).

Bu söylemden hareketle görünürlük, en özet tanımıyla, ülkelerin uluslararası platformda yer bulması ve diğer ülkeler tarafından kabul görmesi anlamını taşır. Teknolojinin gelişmesi ve www (World Wide Web) ağının kullanıma başlanması ile görünürlük kavramı siber dünyaya taşınmış ve dolayısıyla birçok ülke yönetimi diğer ülkelerin enformatik yapılarına ulaşırken teknolojik medya araçlarını kullanmaktadır. Bu durum internet, teknoloji ve medya kullanımının günümüzdeki önemini ortaya koymaktadır (Huntington, Nicholas ve Warren, 2004).

Ülke görünürlüğünün artması demek, aslında bahsi geçen ülkenin varoluşsal kimliğini kazanması olarak nitelendirilebilir. Bu bağlamda, devlet yapısını kimlik yaratma aşamasındaki bir organizasyon olarak ele alabiliriz ve bu organizasyon bir bakıma toplumun sosyal hayatındaki eşitsizlik ve ayrımcılığın temelinde varoluşunu oluşturur. Bir başka deyişle görünürlük kavramı siyasal boyutlarla sınırlandırılmaz. (Alpman,t.y). Bourdieu'göre (1995:15) toplumun kimliği oluşurken temel unsur kültür kavramıdır. Bu noktadan hareketle, din, dil, eğitimsel faaliyetler, hukuksal kavramlar, devletin düşünce ve karar alma yapısı ve bunlar gibi unsurlar oluşmaya başlar. Böylece, tüm bu kavramların birleşme noktasında hukuksal kimlik oluşur. Bu hukuksal kimlik ise görünürlük kavramı çerçevesinde kendi ispatlama isteği barındırır. Sosyo-kültürel tanınmanın yanı sıra, yukarıda da ifade edildiği gibi en önemli kavram politik tanınmadır. Çünkü yinelemek yerinde olacaktır ki politik tanınma direkt olarak uluslararası ticaret, deniz ve havayolları kullanımı, uluslararası olgularda hak talep etme, ithalat-ihracat gibi önemli ekonomik kavramları barındırır. Politik tanınma incelendiği zaman “Yeni bir devletin tanınması, belirli bir ülke üzerinde, siyasî bakımdan teşkilatlanmış, var olan diğer herhangi bir devletten bağımsız ve uluslararası hukuktan doğan yükümlülükleri yerine getirmeye muktedir bir insan topluluğunun varlığının bir veya birçok devlet tarafından kabul edilmesi ve bu devletlerin yeni devleti uluslararası camianın bir üyesi olarak sayma niyetlerini açıklayan serbest bir tasarruftur.” tanımı karşımıza çıkar (Sağıroğlu, 2019)

2.1.2. Müzik Kavramı

Müzik felsefecileri ve müzik insanları kelime olarak müziği tanımlarken en genel anlatımla, sesleri ve sessizlikleri aktarım unsuru olarak kullanan bir sanat dalı

olarak betimler. Müziğin yaratılış amacında insanların düşünce ve isteklerini, hüznü ve sevinçlerini, kısacası içinde bulundukları duyguları aktarmak için kullandıkları sanat dalıdır (Gürdoğan, 2006).

Müziğin önemli özelliklerinden birisi, evrensel dile sahip olmasıdır. Gürdoğan (2006) müziğin evrenselliğini şu şekilde tanımlar; ‘*Müzik, onu dinleyen her bireyin içinde duygular uyandıran, kimsenin tepkisiz kalamadığı, mevcut dillerin etki olarak üstünde bir dildir. Herhangi bir müzikal eser, hangi dilde seslendirilirse seslendirilsin melodik yapısından dolayı herkes o dilden etkilenir.*’

Her sanat dalında olduğu gibi müzik sanatının da icra eden bireyleri vardır. Bu bireyler müzisyen olarak adlandırılır. Müzisyenlik kavramı ‘*müzik olarak adlandırılan ses ve sessizlik edimini fiziksel olarak icra eden ve/veya onu kurgulayan ve/veya onun dinamiklerine amaçlı olarak müdahale eden kişilerin her biridir*’ (Sağiroğlu, 2019) şeklinde açıklanmıştır. Müzisyenler her zaman icracı değil besteci de olabilirler. Bestecilik ‘müzisyenlik’ kimliği kazanmak için yeterli bir olgudur. Bunun yanı sıra müzik öğretmenleri içinde aynı durum geçerlidir.

2.1.3. Müzik Eğitimi

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Eğitim Sistemi şu şekilde gruplandırılır;

- a. Zorunlu eğitim (Milli Eğitim Yasası, madde: 9, 28): Zorunlu eğitim çağı 6-15 yaş grubudur ve ilköğretimi ve ortaokulu kapsar.
- b. Okul öncesi eğitim (Milli Eğitim Yasası, madde: 27 / 1): 4-5 yaş kapsar. Bir veya iki yıldır. Ana sınıfları, uygulama sınıfları veya bağımsız ana okullarında yürütülür.
- c. İlköğretim (Milli Eğitim Yasası, 28, 30/1): İlköğretim kurumları, bir veya iki yıllık ana sınıfları ile beş yıl süreli ilkokullardan oluşur. 6-11 yaş grubunu kapsar. 10
- d. Ortaöğretim (Milli Eğitim Yasası, 31, 34/1): İlköğretime dayalı en az 6 yıl süreli eğitimi kapsar. Ortaöğretim kurumları 3 yıllık ortaokullar (zorunlu eğitim kapsamında) ile ortaokul üzerine çeşitli programlar uygulayan liselerden oluşur. Liselerin öğretim süresi en az 3 yıldır. Bazı lise türleri, hazırlık sınıfı dahil 4 yıldır.

e. Genel ortaöğretim kurumları (Genel Ortaöğretim Dairesi Yasası, md. 6): Genel (akademik) liseler, ortaokullar, yabancı dilde öğretim yapan genel liseler (Kolejler), akademik liseler.

f. Mesleki Teknik Ortaöğretim Kurumları (Mesleki Öğretim Dairesi Yasası, md. 6): Teknik liseler, meslek liseleri, endüstri meslek liseleri, ticaret liseleridir (Ayrıca, diğer mesleki öğretim kurumları).

g. Yükseköğretim (Milli Eğitim Yasası, 36): Ortaöğretime dayalı en az iki yıl yükseköğrenim veren kurumları kapsar. Öğretim süreleri farklıdır (4 yıl, 5 yıl, 6 yıl ...) (tepav.org, 2020)

Tüm Akademik disiplinler gibi müzik ve eğitimi birbirinden ayrılmaz iki olgudur. Her akademik yapıda olduğu gibi müzikte de amaç eldeki bilgileri bir sonraki nesillere aktarmaktır. Müzikte eğitimi en basit okul şarkısından en zor dev yapıtlara kadar geniş ve çok yönlü bir eğitim türüdür. Bu çok yönlülük göz önüne alınınca müzik eğitimcisinin bilgi yönünde oldukça donanımlı olması gerekmektedir. Geleneksel müzik eğitimi okul hayatı ile başlar ve profesyonel olarak bu eğitimi almak isteyen kişiler eğitimlerine konservatuvar, yüksekokullar ve bazı özel eğitim kurumları gibi yerlerde devam ederler (Çuhadar, 2016).

Müzik eğitimi yaygın ve örgün eğitim olmak üzere iki ana başlığa ayrılır. Örgün eğitimde kendi içinde 3 ana başlığa ayrılarak Amatör-Özengen müzik eğitimi, Profesyonel-Mesleki müzik eğitimi ve Temel müzik eğitimi olarak incelenir (Küçüköncü, 2003).

Uçan müzik eğitimi ile ilgili şöyle bir görüş belirtmiştir. "Müzik, özü itibarıyla eğitsel bir nitelik taşır. Herkes, müzikle ilişkisinin biçimine, yönüne, kapsamına ve derecesine göre ondan bir şey alır; bir şey edinir, bir şey kazanır." (Uçan, 1996)

Örgün Müzik Eğitimi

Örgün eğitimin kavramsal anlamından yola çıkılınca, özet olarak eğitimi alacak kişide istendik davranış kazanımı olarak tanımlanabilir. Bu doğrultuda bireye istendik yönde müzikal beceri kazandırmaya örgün müzik eğitimi denir. Örgün müzik eğitimi bir planlama çerçevesinde oluşturulur ve aktarılır (Küçüköncü, t.y.)

3 başlığa ayrılan örgün müzik eğitimini inceleyecek olursak;

- Genel müzik eğitimi, okul öncesi yaşlarda da başlayabildiği gibi çoğu zaman ilkokul, ortaokul ve liselerde müzik öğretmenleri tarafından aktarılan eğitimidir.
- Amatör (Özengen) müzik eğitimi, müzik sanatını hobi şeklinde icra etmek isteyen insanlara yönelik oluşturulan eğitimidir. Bu eğitimler bazen kurumlarda bazense bireysel olarak yapılmaktadır.
- Mesleki müzik eğitimi ise müzik sanatını yaşamları boyunca kendilerine meslek edinecek olan insanlara verilen eğitim programıdır (Küçüköncü, t.y.)

Yaygın Müzik Eğitimi

Normal yaygın eğitimde olduğu gibi yaygın müzik eğitimi de hayat boyu süren bir eğitim türüdür. İnsanın doğumu ile başlar ve plansız bir şekilde uygulanır. Yaygın eğitimde yaş, kurum, ön hazırlık gibi kavramlar bulunmaz ve daha çok rastlantısal bir eğitim türüdür. (Küçüköncü, t.y.)

Yaygın eğitimin kavramsal özellikleri

- Zorunluluk yoktur.
- Amaçlı bir eğitim modelidir.
- Süre, mekân, yaş sınırlaması yoktur ve herkesi kapsayabilir. Eğitim programları düzenlenirken ihtiyaçlar doğrultusunda şekillendirilir.
- Çalışma ve öğrenim sonucunda yeterlilik belgesi veya sertifika verilebilir (İlikhan, 2019).

Normal yaygın eğitimde olduğu gibi yaygın müzik eğitimi de hayat boyu süren bir eğitim türüdür. İnsanın doğumu ile başlar ve plansız bir şekilde uygulanır. Yaygın eğitimde yaş, kurum, ön hazırlık gibi kavramlar bulunmaz ve daha çok rastlantısal bir eğitim türüdür. Yaygın eğitim toplum, yetişkin birey, hayat boyu devam eden eğitim şeklinde kavramsallaştırılır (Geray, 2002).

2.2 Medya ve Müzik

2.2.1. Medya

Medya nedir sorusu araştırıldığı zaman en bilinen tanımı ile 'kitle iletişim araçları' olarak karşımıza çıkmaktadır. Ana fikir olarak doğru olan bu tanım kitlelerin ve toplumların herhangi bir şekilde bir araya gelmesini anlatır (Sine, 2016)

Derinlemesine bir tanımda ise medya; ırk, din, dil, cinsiyet veya başka ayrımlar gözetmeksizin gerekli görülen bilgileri topluma aktarma görevini üstlenen araçlardır. Bu araçlar gazete, posta, radyo ve televizyondur. Bunlara ek olarak son yıllarda medya organlarına büyük bir hakimiyet kuran internet bulunmaktadır. Özellikle son 20 yıl incelendiği zaman internet medyacılığı diğer medya organlarına kıyasla büyük bir gelişme göstermiş, diğer medya organlarını tüketecek duruma gelmiştir (Sine, 2016) Günümüzde medya geleneksel ve yani medya olmak üzere iki ana başlık altında incelenmektedir.

2.2.1.1. Ana Akım (Geleneksel) Medya

Yakın dönemde 'yeni' olarak adlandırılan dijital tabanlı medyanın popülerliğinin artması ile önceki iletişim dönemi 'Geleneksel Medya' olarak adlandırılmaya başlar.

Oldukça köklü bir geçmişe sahip görsel ve yazılı iletişim araçları, geçtiğimiz 25 yıl içerisinde teknolojik ilerleme doğulusunda oldukça az ölçüde kullanılmaya başlanmıştır. Bu araçlar genel olarak Radyo-Tv, Gazete- Dergidir. Bu araçların kullanımındaki genel sıkıntı 'Tek Yönlü' aktarım araçları olmalarıdır. Tek yönlü aktarım araçları yazardan halka aktarılan kadar birçok kişinin (Yayın yönetmeni,

Editörler, vs.) elinden geçtiği için geri dönüt alınması zordur. Yeni medya akımının bir anda bu kadar kullanım artışı yaşamasının temel nedeni de budur. Yeni medya yazar- okur ilişkisi bakımından çok hızlı ve güçlü bir bağ oluşturmaktadır ve geri dönüt alma işlevini hızlandırmaktadır (Sine, 2016).

Geleneksel Medya sürecinde bireysel üretim söz konusudur. Bu yüzden bir haber ve aktarılacak malzeme belirlenirken toplumun istekleri, ilgi alanları göz önünde bulundurulmaktadır. Buna ek olarak geleneksel medyanın, toplumdaki bireyleri istedik yönde etkileme gücünde bulunmaktadır. Geleneksel medya yayınlarında alıcı konumundaki kişi yapılan tercihleri kabullenmek durumundadır. Alıcılar içeriği değiştirme, yönlendirme veya kabul etmeme gibi bir yetiye sahip değildir. Yeni medya bu yüzden alıcıyı daha özgür hissettirme konusunda da bir adım öndedir. (Sarı, 2018)

Kanadalı Medya kuramcısı Marshall McLuhan tarihte ilk kez medyanın insanlık tarihini ciddi bir biçimde etkileyeceğini ele almıştır. Bu girişim ona 'Medya Gurusu' lakabını getirmiştir. McLuhan teknolojik belirleyicilik kuramını ortaya atar ve bu kuramda medya organlarının, toplumun nasıl davranacağını, ne düşüneceğini etkileyeceğini savunur. Yaşadığı dönemde bu durum çok ütöpik duyulsa da günümüzde durum tam olarak bu kuramı desteklemektedir. (Sakallı, 2019)

2.2.1.2. Yeni Medya

Yeni Medya, günümüzde sadeleştirilmiş şekli ile bilgisayar teknolojileri olarak karşımıza çıkmaktadır. Özet niteliğindeki bu tanımlama, kavramın geniş bir niteliği haiz olmasından ötürü, daha kapsamlı şekilde ele alınmalıdır. Bu bağlamda yeni medya kavramının, teknoloji, sanayi, sosyal olgular ve bunlar gibi unsurlar çerçevesinde şekillendiği görülmektedir. (Sine, 2016). Yücel, yapmış olduğu çalışmasında yeni medyayı şu şekilde tanımlar; '*İletişim ortamları ve bilgisayar teknolojisi gibi iki alanı bir araya getiren oluşumdur. Modern anlamda ilk bilgisayar, birbirine eş zamanlı olarak gelişen bu iki farklı alandaki teknolojileri bir araya getirmiştir.*' (Yücel, 2012).

Günümüz bağlamında teknolojinin gelişim hızına yetişmek neredeyse imkânsız hale gelmiştir. Bu gelişim birçok farklı alana da yansıyor, değişimler yaratmıştır. İnsanların medya aktivitelerine daha kolay ulaşması ve bunları

yedekleyebilmesi de bunlardan biridir. Yeni medya aracılığı ile internet kullanımı son derece artmış; mobil araçlar vasıtasıyla neredeyse tüm yayınlar ulaşılabilir ve kaydedilebilir hale gelmiştir. Arşivleme yetisi açısından bu durum tek başına yeni bir çağın başlangıcı olduğunun göstergesidir (Çakır, 2009). Özellikle dijital platformların kullanımı iş, reklam, sanat, haber gibi alanlarda oldukça artmış, bireylerin sosyal medya hesapları bir nevi yeni nesil kimlikleri haline gelmiştir. Müzik alanında da gelişen dijital platformlar (Spotify, Youtube, Itunes, vb) büyük kitlelere kolayca ulaşmayı sağlamaktadır.

2.3. Medya ve Kültür

2.3.1. Kültür

Kültürel kavramın etnik temeline bakılırsa kelime anlamı olarak “Tarım” sözcüğüne denk gelmektedir. Zamanla kültür kelimesine dönüşen bu sözcük Osmanlıcada “hars” olarak adlandırılmıştır (Çeçen, 1994). Çeçen’e göre kültür olgusu kalıplara sığmayacak kadar geniş ve sonu olmayan bir olgudur. Bu sebeptendir ki kültür tanımına yüzde yüz doğru denecek bir tanım getirmek mümkün değildir. Elde olan araştırma verileri ve bilgiler doğrultusunda, farklı coğrafyalarda yaşayan insan topluluklarının yaratmış olduğu örf ve âdet, alışkanlık, müzikler, danslar ve bunlar gibi olguların toplanmasına ve gelecek nesillere aktarmasına kültür kavramı adı verilmiştir (Çeçen, 2014). Bir başka tanımda ise Bilgeseven (1995) kültürü şöyle açıklar: Bu kavram bireyin etrafında yarattığı ve kendisine tahsis edilen yaşam alanını temsil eder. Kültür olgusunu maddi ve manevi olarak ayırmak mümkündür. Mimariler, araçlarımız, aletlerimiz kültürün maddi boyutunu oluşturmaktadır. İşin manevi boyutunda ise gelenekler, yeme içme alışkanlıkları, müzikler, danslar gibi kavramlar oluşturmaktadır. Kültür, geçmişten gelen deneyimler ve birikimlerle insanın yaşamını nasıl ürettiğini anlatır ve belli bir topluluğun belli şartlar ve zamanlarda üretim biçimine bürünmüş kişiliğidir. Bilimin incelediği her şey kültür tarafından biçimlendirilir. Toplumda yaşayan insanların bütün paylaştıklarını ve öğrendiklerini kapsayan ise kültür kavramı olarak tanımlanır. Topluma katılan her insan kültürlerini öğrenerek gelişir çünkü doğuştan bir özellik olmayıp sonradan kazanılan bir özelliktir (Özkan, 2006).

Kültürün zaman kavramı ile birleşmesi sonucunda günümüzde yeni bir olgu olan popüler kültür ortaya çıkmıştır. Toplumsal evrimleşmenin gerçekleşmesi için popüler kültür dikkate alınması gereken bir kavramdır.

Popüler kültür; egemen sınıf topluluklarının yani bağımlı bireylerin kültürüdür ve bu tüketim kültürü olarak adlandırılır (Özkan, 2006).

1997 yılında Jean Baudrillard tüketimin, kodlar ve kurallarla düzenlenmiş göstergeler sistemi olarak tanımlamıştır. (Baudrillard, 1997)

Tüketim kültürü içinde yaşayan birey, kişisel tercihlerine göre seçilen ürünler, kıyafetler ve görünüşleri ile kendi hayat tarzını oluştururken aynı zamanda bu kültür kişilerin kimliklerinin birer unsuru haline gelmektedir. (Kula, 2012)

2.3.2. Medya ve Kültür İlişkisi

Günümüz literatürü incelendiği zaman, iletişim araçları birçok bilim insanı ve araştırmacı tarafından kültürel mirası gelecek nesillere taşıyan bir araç olarak kabul edilmektedir. Zamanla uçsuz bucaksız bir bilim dalı haline gelen teknoloji sayesinde dünya kültürü kavramı oluşmuş, bu noktada kıtalararasında bile kültürel etkileşim kolay hale gelmiştir (Kocadaş, 2005). Mutlu yapmış olduğu araştırmasında Televizyonun günlük hayattaki sınırları ortadan kaldıran ve bu sayede bireyler üzerinde büyük değişikliklere öncü olan bir icat olarak görür (Mutlu, 1991). Tv icadı ile sonsuz bir yolculuğa başlayan medya kavramı diğer medya kavramlarını değişikliğe uğratmıştır. Örneğin eskiden ulusal bazda yayın yapan radyolar yerini televizyonlara bırakmak zorunda kalmış, bu noktada ise kendi yapılarında değişiklikler yapmak durumunda kalmışlardır. Dergi ve gazete yapıları ise temel haber kaynakları olmaktan çıkmış daha çok magazin, hobi ve eğlence gibi konuları ele alarak haber aktarma görevini televizyonlara devretmiştir (Comstocak, 1991). İnternetin ortaya çıkmasıyla aynı durum televizyon yayıncılığının problemi haline gelmiştir. Günümüzde internetin yayılması ile neredeyse tüm bilgi ve kültür aktarımı görevini internet üstlenmiştir. Tomlinson 2004 yılında yapmış olduğu araştırmasında, toplumsal iletişim araçlarının küreselleşme alanında önemli bir rolü olduğundan bahseder. Bunun yanında ilginç bir yaklaşımda da bulunan Tomlinson, kitlesel iletişim araçlarının hem çok geniş hem de çok dar bir aktarım alanı vardır. Bu durumu şöyle özetler; Kültürel aktarım küresel

boyutta olduğu için aktarım alanı geniştir fakat aktarılan kültür kavramının tek bir temeli olmadığı için kaynak yapısı açısından dardır (Tomilson, 2004). Bu tanımında desteklediği gibi, küresel aktarım yaklaşımında hızlanma, ulaşma ve geliştirme konusunda medya ve dijital platformlar son derece faydalı ve etkin kullanılan alanlardır. Bünyesinde barındırdığı çeşitlilik sayesinde medya ve dijital platformlar evrensel sınırları ortadan kaldırmış ve tüm dünyadaki bireyleri ortak bir etkileşim içerisine sokmuştur. Bu etkileşim zamanla ulaştığı kültürlerdeki temel faktörleri de bünyesine katarak her gün daha da zenginleşerek hız kesmeden yayılmaya devam etmektedir (Önür, 2002). Bu açıklamalar doğrultusunda bahsedilen medya ve dijital yapılaşmalar, kültür aktarımı konusunda yayma ve geliştirme görevi üstlenmektedir. Batı doğu sentezi, köken aktarımı, haber ve bilgi aktarımı bu aktarımlarından bazılarıdır. Daha onlarcasından söz etmek mümkündür (Taylan&Arklan, t.y).

2.4. KKTC’de ‘Müzişyen’ ve Genel Olarak Müzik Faaliyetleri/Eğitimi

2.4.1. KKTC’de ‘Müzişyen’ ve Müzik Faaliyetleri

Çalışmanın bu bölümü bilimsel veri ve kaynak azlığından dolayı, araştırma kapsamında görüşme gerçekleştirilen serbest çalışan müzişyenlerin, organizatörlerin ve müzik eğitimcilerinin birebir aktardıkları bilgiler doğrultusunda oluşturulmuştur.

Nüfus olarak yaklaşık 326.000 kişi ile (Google, 2017) iki toplumlu bir adanın kuzeyinde yer alan Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti, diğer üretim konularında yaşadığı pazar bulma sıkıntısını müzik sektöründe de yaşamaktadır. Nüfusa oranla müzik adına üretkenliğin yüksek olduğu, dünya standartlarında müzik üretebilme kapasitesinin iyi yakalandığı fakat ülke içerisinde yeterli icra alanı ve kitle olmadığı için istenilen başarının normalden çok daha zor ulaşılabilir olduğu ortaya çıkmıştır.

Durum bu şekilde olmasından dolayı, ülkedeki serbest çalışan müzişyenler başarı ve yeterli maddi kazanç için 2. veya 3. ülkelere göç etmek durumunda kalmaktadır. Göç etmeyi tercih etmeyen müzişyenler ise ikinci bir iş yaparak maddi gelir elde etmek durumunda kalmaktadır. İkinci bir iş ile geçim sağamaya çalışan müzişyenlerin ortak sorunu ise müzik besteciliğe tam odaklı olamadıkları için yeterli üretim ve teknik gelişimi sağlayamadıklarını belirtmişlerdir. Yine birebir olarak yapılan görüşmelerde,

maddi yetersizliğin, sponsorluk konusunda yaşanan sıkıntıların ve devletin sanat desteği için fon ayırmamasının ülkedeki besteci ve müzisyenler açısından ciddi bir sorun teşkil ettiği ortaya çıkmıştır. Adanın köken olarak çok çeşitli bir yapıya sahip olmasından dolayı müzik icracıları ve bestecileri de geniş bir yelpaze sahip müzik türlerini benimsemişlerdir. Görüşmeler doğrultusunda pop, jazz ve türevleri, metal, klasik, rock, etnik ve daha bunlar gibi birçok müzik bestecisi ve icracısının KKTC’de var olduğu ortaya çıkmıştır.

Çalışma konumuz ile ilgili olarak ülkedeki kısıtlamalar ve imkansızlıklara da değinildiği zaman ambargo adı altındaki uygulamalardan müzik sektörünün de etkilendiği aktarılmıştır. Özellikle dünya markası olan enstrüman, kayıt cihazı ve bunlar gibi ekipmanlara ulaşma konusunda ciddi sıkıntılar yaşandığını, ülkemizde telif yasaları ile ilgili bir yapılaşma olmadığı için bu yurtdışından telif almak durumunda kaldıklarını, yine ambargolardan dolayı ülkeye getirilen enstrümanlara ciddi miktarda KDV ve gümrük harcı ödediklerini, 3. ülkelerdeki konserlere katılmak istediklerinde bu ulaşımın direkt uçuş olmadığı için ya Türkiye bağlantılı yada Güney Kıbrıs üzerinden gerçekleştirebildiklerini ortaya koymuşlardır. Tüm bu engellemelere ve ambargolara rağmen “istenildiği taktirde bir çıkar yol buluyorlar ve seslerini bir şekilde gerek Türkiye’de gerek dünyada duyurabiliyorlar”. Fakat bu zorluklar olmasa motivasyonlarını daha iyi koruyabileceklerini, buna bağlı olarak da daha kaliteli ve ses getirecek işler başarabileceklerini aktarmaktadırlar. Adanın kuzeyindeki müzik kültürü yıllardır bar işletmeleri ve köy festivallerinin dışına çıkmakta zorlanmıştır. Fakat son 8 yıl incelendiği zaman müzisyen bireylerin elde ettiği başarılar ve organizatörlerin gerçekleştirmeyi başardığı etkinlikler ülke sanatçılarına ümit kapısını aralar niteliktedir. Çalışma grubumuzda yer alan Organizatör/Eğitimci Erkan Sülün önderliğinde düzenlenen Gitar Festivalinde birçok dünyaca ünlü gitarist ülkemize gelmiş, ülkemizdeki yetenekli müzisyenler bu festival aracılığı ile dış dünyadaki insanlarla etkili ilişkiler kurmuştur. 2014 yılında Yakın Doğu Üniversitesi önderliğinde düzenlenen festivalde ise Deep Purple grubu, Şebnem Ferah gibi çok ünlü isimler yer almış, ülkemizin de sanatçıları bu sahnede yer alarak tecrübe paylaşımında bulunmuştur. Doğu Akdeniz Üniversitesinin düzenlediği DAÜ Summer Fest ise yine çalışma grubumuzda yer alan Egemen Hasan Koç tarafından organize edilmiş ve sayısız ünlü müzisyene ev sahipliği yapmıştır. Bir diğer sanat adına önemli gelişme ise Cumhurbaşkanlığı Senfoni Orkestrasının kurulması olmuştur. Klasik müzik adına

çok önemli bir adım olan KKTC CSO oluşumu ülkenin sanat adına en önemli değerlerinden birisidir. Bellapais Festivallerine’de öncülük eden CSO ülke adına önemli etkinlikler yapmaktadır. Popüler müzik alanında da son yıllarda büyük başarılarla imza atan müzisyenler gerek Türkiye gerekse 3. Ülkelerde çok büyük kitlelere ulaşmaktadır. Buray, Fikri Karayel, Okan Ersan vb. isimler kendi başarılarını tüm dünyaya kanıtlamış ve dolaylı olarak ülke görünürlüğüne de katkıda bulunmuştur.

2.4.2 KKTC’de Müzik Eğitimi

Bu bölüm kaynak azlığından dolayı, görüşme yapılan eğitimcilerin aktardığı bilgiler doğrultusunda oluşturulmuştur. Ek olarak eğitim kurumlarının internet sitelerinden yararlanılmıştır.

KKTC’deki profesyonel müzik eğitimi incelendiği zaman 3 ana başlık altında toplanır. Örgün eğitim kapsamında yer alan ilkokul ortaokul ve lise eğitimini haricen tutulduğu zaman, mesleki müzik eğitimi; Özel dersaneler, bireysel dersler ve üniversite eğitim programları olarak karşımıza çıkmaktadır.

Özel dersaneler: Bu kurumlar, sözleşmeli olarak oluşturdukları eğitim kadrosu aracılığı ile bireyleri profesyonel anlamda geliştiren yapılardır.

Bireysel dersler: Müzik öğretmenlerinin çoğunlukla birebir olarak öğrencilerini eğittiği ve profesyonel kimlik kazandırdığı eğitimlerdir. KKTC’de bireysel eğitim veren öğretmenlerin diploma verme yetkisi olmadığı için öğrencileri yalnızca icracı olabilir, eğitimci kimliği kazanamazlar. Eğitimci olarak görüşme yaptığımız bireylerden edilen bilgiler bu yöndedir.

Üniversiteler: Dünya ülkelerinde öğretmenlik eğitim programı ve konservatuvar olarak ikiye ayrılan Müzik Eğitimi üniversite programları, ülkemizde konservatuvar eğitimi veren kurum bulunmamasından dolayı lisans ve lisansüstü olmak üzere ‘Müzik Öğretmenliği’ başlığı altında sürdürülmektedir. Bir dönem Doğu Akdeniz Üniversitesi Konservatuvar bölümü oluşturmuş fakat bu bölüm de sonradan müzik öğretmenliği anabilim dalına çevrilmiştir. Şu an Müzik Öğretmenliği lisans ve

lisansüstü programları Yakın Doğu Üniversitesi, Girne Amerikan Üniversitesi ve Doğu Akdeniz Üniversitesi bünyesinde sürdürülmektedir. (neu.edu.tr - gau.edu.tr – emu.edu.tr)

2.5 KKTC’deki Diğer Kültür-Sanat Faaliyetleri

Bu çalışmanın temel konusu olan sanat dallarından müziğin yanı sıra ülkede çeşitli sanat dallarında aktiviteler de yapılmaktadır. En önemli sıkıntıların başında yine ambargolar, dolayısı ile maddi kaynak ve fon ayırma yetersizliği gelmektedir. İlgili sanat dalları ile uğraşan sanatçılar ve organizatörler birtakım zorluklar ile karşı karşıya kalarak, mesleklerini ifa etme gayreti içerisindeyler. Bu sanat aktivitelerinden bazıları şunlardır; Resim, heykel, sinema, tiyatro ve sahne Sanatları, halk Dansları, el sanatları, eko günleri ve köy festivalleri.

2.5.1 Sanat Aktiviteleri

Resim

Resim sanatı, 1950’li yılların başında toplumda farkındalık yaratmaya başladı. Olga Rauf’un Avrupa’da aldığı eğitimlerden sonra adaya gelmesi Kıbrıs’ın resim sanatında ilk adımlarını atmasına neden oldu. Olga Rauf’un arkasından Cevdet Çağdaş, Fikri Direkoğlu ve İsmet V. Güney iyi eğitim denetimlerinden geçen ressamlardan olup resim sanatına büyük katkı sağlayan sanatçılardandır.

1960’li yıllarda Ankara Gazi Eğitim Enstitüsü’nden mezun olan Ayhan Menteş, Ali Atakan, Salih Oral, Yılmaz H. Hakeri, Emel Samioğlu, Özden Serak (Selenge), Günay Osman, İnci Kansu ve İstanbul Devlet Güzel Sanatlar Akademisi (IDGSA)’nden mezun olan Aylin Örek resim sanatına katkılar sağlayan ve resim eğitiminin önemini vurgulayan sanatçılar olmuşlardır.

1970’li yıllarda ödül alan sanatçı Hasan Amir, Gültekin Bilge, Salih Bayraktar (portre ressamı), Ahmet Üstat, Emin Çizenel(soyut empresyonist ressam), Mehmet Oluhan, Türksal İnce, Nilgün Güney(İsmet V Güney’in kızı),Cumhur Deliceirmak(seramik sanatçısı), Hikmet Oluçam ve daha birçok sanatçı IDGSA ile toplumun plastik sanatlar hareketinde yer almışlardır. Bu sanatçılara ek olarak Güner Pir, Feridun Işman,

Amerika’da eğitim gören Gönen Atakol’da resim sanatına 70li yılların sonunda katılan isimlerdir.

80’li yıllarda öğretmen sanatçılar ortaya çıkmıştır. Bu sanatçılar Aşık Mene, Hüseyin Billur, Ümit İnatçı, Sümer Erek, İlkey Önsoy, Yücel Yazgın’dır.

Kısa bir süre sonra bu sanatçı ailesine Ruzen Atakan, Osman A. Keten, Kemal Ankaç, Fitiz Ankaç, Lebibe Sonuç, Birgül Beyazgül, Mustafa Çetin katılmıştır.

Kıbrıs’ta resim sanatının sadece 70 yıllık bir geçmişi olmasına rağmen, birçok ödül almış resim ve resim sanatçıları vardır. (Vınal, 2014)

Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nde, belirtilen ve adı sayılamamış pek çok sanatçının yer aldığı ressamlardan bahsedilirken; aynı zamanda ülkenin, bu tez konusu ile yakinen bağlantılı şekilde, ‘görünürlük kazanması’ hedefiyle sürdürülen müzecilik faaliyetleri de bulunmaktadır. Bu hususa verilebilecek temel örneklerin başında, Yakın Doğu Oluşumu’na bağlı Kıbrıs Modern Sanat Müzesi yer almaktadır. Müze, Kıbrıslı Türk ve Türk Dünyasından çeşitli ressamların özel olarak hazırladığı, 30 bini aşkın çalışmaya ve aynı zamanda toplamda 100 bini aşkın materyale ev sahipliği yapmaktadır. Oluşum bünyesinde, Kıbrıs Modern Sanat Müzesi ile birlikte; Surlariçi Şehir Müzesi, Kıbrıs Araba Müzesi, Günsel Ofis Müzesi, Günsel Sanat Müzesi, Kıbrıs Herbaryum ve Doğa Tarihi Müzesi, Denizcilik Tarihi Müzesi, Bıçak ve Kılıç Müzesi, Kıbrıs Türk Milli Tarih Müzesi de yer almaktadır (Kıbrıs Modern Sanat Müzesi, t.y.).

Heykel

Heykel sanatı, Kuzey Kıbrıs’ta muhtelif bireysel çalışmalar ile sürdürülmüşken; kapsamlı heykel atölyelerinin kurulması ve toplumla eserlerin buluşturulması, Yakın Doğu Oluşumu’nun girişimleri ile söz konusu olmuştur. Bu minvalde, Yakın Doğu Oluşumu Heykel Atölyeleri’nde hazırlanarak, Yakın Doğu Oluşumu’nun açık alanlarında ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti’nin caddelerinde sergilenen eser sayısı 500’ü aşmıştır (Üniversite kampüsü açık hava müzesi, 2021, 18 Mayıs).

Sinema

Kıbrıs Türk Tarihinde sinemaya ilk kez 1913 yılında, elle çalışan bir makine, gaz yağı ile çalışan bir lamba ve çarşaftan oluşan bir perdeye yansıtılan görüntüler ile adım atıldı. Mustafa Ali adında bir Kıbrıslının Amerika'dan elinde filmler ile dönmesiyle sinema kültürünü tanıyan ada halkı, kısa surede Sinemacı Ali adını benimsedi. İlk sinema salonunu Cumhuriyet Sokağı'nda yani günümüzde Lefkoşa'nın Sarayönü diye bilinen yerde açtı. Sinemacı Ali, herkesin sinema kültürüne sahip olması için sadece sinema salonunda değil, birçok köy festivallerinde, perdeyi asacak uygun olan her yerde gösterimlere başladı. Bu süreç Kıbrıs halkının sinema kültürüne alışmasına ve sevmesine büyük katkıda bulunmuştur. Daha sonra Sinemacı Ahmet Cemali ve Sinemacı Ali'nin yanında eğitim alan Nikos Kiprianu sinema kültürünü geliştirmeye devam etti. Nikos Kiprianu, 1914 yılının başlarında, Larnaka'daki Sun Hall adlı müzik salonunu kiraladı ve İngiliz sömürge yönetiminden temin ettiği haber filmlerini, belgeselleri ve kurmaca filmleri gösterdi. Tam on iki yıl içerisinde Lefkoşa'da on, Limasol'da altı, Larnaka'da üç, Mağusa'da üç, Baf'ta iki, Girne'de iki olmak üzere yirmi altı adet sinema salonu açtı. 1932-1934 yıllarında, Türkiye'de çekilen üç film gösterildi. İlk film Muhsin Ertuğrul'un 1923 yapımı "Leblebici Horhor Ağa", ikinci film Muhsin Ertuğrul'un 1933 yapımı "Karım Beni Aldatırsa" ve üçüncüsü film ise yine Muhsin Ertuğrul'un 1934 yapımı filmi Milyon Avcılarıydı. Kıbrıs'ta 1945'e kadar Muhsin Ertuğrul filmleri dışında Türkçe film gösterilmedi. 1945 yılında, Muhsin Ertuğrul'un 1934 yapımı "Aysel Bataklı Damın Kızı" önce Lefkoşa'da sonra da Lefke'de gösterildi. Fakat bu satın alınan filmler sonrasında sinema şirketi çöktü ve Yeni Halk Sinema Şirketi kurularak tüm sinema salonları bu şirkete bağlandı. İstanbul Sinemasında Necip Mustafa'nın, Muhammet Enis'in sahibi olduğu Atlas Sinemasında ise yeni kurulan Kıbrıs Film Türk Sinemacılık Şirketi'nin getirdiği filmler gösterilmekteydi. 1951 yılında İngiliz sömürgeleri film okulunu kurdu. Okulun ilk öğrencileri, bir yıl sonra, Türkçe ve Yunanca olarak seslendirilen Birlikteyiz (United We Stand, 1952) adlı belgeseli yaptılar. 1980 yılına kadar sinema gösterimleri çok güzel ilerliyordu ta ki kasetlerin kullanımları artana kadar. Kaset kullanımlarının artması ile Kıbrıs'ta sinema sistemi duraklama dönemine girdi. 1980'den 1995 yılına kadar sinemaya uzun bir ara verildi. 13 Ocak 1995'te Mısırlızade sinemasında "Taş Devri" ile sinema sektörü tekrar canlandı. Günümüzde sinemacılık ve sinema film

çalışmaları sürmektedir. Sami Hamidi, Osman Alkaş gibi yerli bireylerinde sektör hakkında bilgi sahibi olmasıyla birlikte yeni projelere imza atılmıştır. Diğer sanat dalları gibi sinemada hak ettiği değeri ülkemizde tam olarak bulamasa da (ki ambargolar bu sektörde de engelleyici faktör) yeni gelişimler gözlenmektedir. (TAK, 2011)

Yapılan film ve Belgeseller:

Arslan Mengüç'ün 1990 yılında "Bir Avuç Vatan", 1990 adlı filmi çekilen ilk belgeseldir.

Arslan Mengüç'ün 1991 yılında "Denk Taş'ta"

Niyazi Kızılyürek ile Panikos Hrisantu'nun 1993 yılında hazırladığı "Duvarımız (The Wall)"

Aylin Ersin, Vasfi Çiftçioğlu ve Eda Hançer 'in 2003 yılında yaptığı "Şeytan Çamuru".

Fevzi Tanpınar'ın 2007 yılında yaptığı "Kayıp Otobüs".

Yönetmenliğini ve senaristliğini Derviş Zaim'in yaptığı, 2010 yılı filmi "Gölgeler ve Suretler"

Doç. Dr. Fevzi Kasap'ın yönetmenliği yaptığı "Söz'ün Son Kadını: Bedia Hanım"

Doğuş Özokutan'ın yönetmenliğini yaptığı 12 dakikalık kısa film "Teslimat".

Doğuş Ozokutan ve Veysi Çiftçioğlu'nun yönetmenliğini yaptığı film "Kısmet" ve daha pek çok eser, izleyici ile buluşmuştur.

Tiyatro ve Sahne Sanatları

Kıbrıs'ta 1900lü yıllardan önce tek eğlence kaynağı gölge oyunu yani Karagöz ve Hacivat oyunuydu. Şehirlerde veya kasabalarda kurulan sinemalara herkesin ulaşması kolay olmadığından dolayı her köyde gölge oyunu oynatılırdı. 1900lü yılların başlarında gölge oyunu kültüründen çıkılmaya ve batı tiyatrosu benimsenmeye başlanmıştır. KKTC'nin ilk sahnesi 1963 yılında kuruldu ve 1966 yılında Devlet Tiyatrosu adını aldı. Her yıl düzenli olarak Tiyatro festivalleri düzenlenir ve bu festivallere hem yerli hem yabancı tiyatro ekipleri katılır. (LBT, 2019)

Halk Dansları

Halk dansları denildiğinde akla gelen ilk şey Kıbrıs folklor ekipleridir. Davul, zurna, darbuka ve keman eşliğinde oynanan folklor, zaman ilerledikçe ud, tef, akordeon ve cümbüş'ünde yer aldığı müzik eşliğinde oynamaya devam ediyor. Kıbrıs'ın simgelerinden biri olan folklorun kıyafetleri de kendine özgüdür. Kadınlar: Başlık, yelek, entari, üçetek, kuşak ve beşibirlik altınlar takarken, erkekler ise fes, yelek, gömlek, dizlik, kuşak, çorap, çizme, köstek ve mendil takar.

Folklor Oyunları:

Susta, Portakal, Orak, Kozan, Bardak, Abdal Zeybeği, Kına Sirtosu, Sarhoş Zeybeği, Çiftetelli, Bekri, Karşılamlar, Arabiye, Kasap Havası. (HASDER, t.y)

1973 yılında KKTC Milli Eğitim ve Kültür Bakanlığı Kültür Dairesi'ne bağlı Devlet Halk Dansları Topluluğu kurulmuştur. Günümüzde Turizm, Çevre ve Kültür Bakanlığı, Kültür Dairesi Müdürlüğü'ne bağlı olan bu topluluk 1973 yılında bu yana Türkiye, Hollanda, Belçika, Fransa, Mısır, Türkmenistan, İtalya, Romanya, İspanya, İngiltere ve Almanya'da birçok festivallere katılıp ödüller kazanmıştır.

Katıldıkları Festivallerde kazanılan ödüller:

1986- Dijon- Halk Dansları Yarışması- En iyi kostüm

1987- Palma De Mallorca- Jüri özel ödülü

1989- Dijon- Halk Dansları Yarışması- Otantik dalda- Bronz madalya

1990- Bursa Altın Karagöz Halk Dansları Yarışması- Üçüncülük

1991- Dijon- Halk Dansları Yarışması- Otantik Dalda- Gümüş madalya

1994- Dijon- Halk Dansları Yarışması- Jüri Özel Ödülü

1996- Bursa Altın Karagöz Halk Dansları Yarışması- Üçüncülük

2001- Yalova Altın Karanfil Halk Dansları Yarışması- Birincilik

2003- Bursa Altın Karagöz Halk Dansları Yarışması- İkincilik

El Sanatları

Kıbrıs'a özgü kültür değerleri arasında önemli bir yeri olan el sanatları: Ahşap Oymalı Ev Mobilyası ve Ahşap Oymalı Çeyiz Sandığı üretimi, Sele-Sesta ve Örgü İşleri, Geleneksel El Dokuması Kumaş üretimi, İpek Böceği Kozası İşleri, Geleneksel Kostüm ve Nakış İşleri'dir. El sanatlarını geçmişten günümüze ve geleceğe taşımak,

bu değerleri korumak, geliştirmek, yeniden üreterek yaşatmak ve herkesin öğrenmesi için birçok el sanatları merkezleri vardır. (Hasder, 2021)

Eko günler/Köy költür festivalleri

Ülkenin Tamamında bir gelenek haline gelen Eko günleri ve köy festivalleri Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin önemli költürel geleneği haline gelmiştir. Eko günleri ve köy festivalleri mart ayından itibaren başlayıp kasım ayı ortalarına kadar devam eder. Her etkinliğin tarihleri belirlenip Költür dairesine gönderilir ve yıllık etkinlik programları düzenlenir. Bu programlar Kıbrıs költürünü yansıtan halk dansları ekipleri, el isleri, hamur isleri ve yerli sanatçıların konserleri ile halkın güzel bir festival ve eko gün geçirmesi hem de el emeklerini sergileyen tüm köy halkına katkı olması için özenle düzenlenir. (Költür Dairesi, 2021)

Köy Festivalleri

Geleneksel Hisarköy Orkide Festivali, Lapta Belediyesi /Hisarköy Muhtarlığı

Orkide Vadisi Yürüyüşü, Lefke Belediyesi

Tatlısu Ot Festivali, Tatlısu Belediyesi

Orkide Yürüyüşü, Kanser Araştırma Vakfı

Tepebaşı Medoş Lalesi Festivali, Lapta Belediyesi/ TEPDER

Karşıyaka Ahlat Vadisi Yürüyüşü, Lapta Belediyesi/Karşıyaka Muhtarlığı

Avtepe Medoş Lalesi Festivali, Yeni Erenköy Belediyesi

Yiğitler Gafgarıt Festivali, Değirmenlik Belediyesi/ YİĞİT-DER

Alsancak ve Lapta Çocuklar İçin Yürüyor, Lapta Belediyesi/Alsancak Belediyesi/Saraçoğlu Vakfı

Kozanköy Hellim Pastelli Festivali, Lapta Belediyesi/Kozanköy Muhtarlığı

Serdarlı Sestaları Bahar şenliği, Serdarlı Belediyesi

Akdeniz Ayrelli Festivali, Lapta Belediyesi/Akdeniz Muhtarlığı

Kormacit St. Aziz George Festivali, Lapta Belediyesi/Koruam Muhtarlığı

Bellapais İpek Koza Festivali, Girne Belediyesi

Kalava Festivali, Değirmenlik Belediyesi/Kalava Muhtarlığı

Mormenekşe Enginar Festivali, Mormenekşe Kadınlar Birliği
Akıncılar “Evvel Zaman İçinde Luricina Panayırı”, Akıncılar Belediyesi
ocuk Festivali, Değirmenlik Belediyesi
Dilekkaya Hellim Festivali, Değirmenlik Belediyesi
Sinde Panayırı, İnönü Sosyal Aktivite Derneği
Tahıl Festivali, Alayky Belediyesi
Lapta Turizm Festivali, Lapta Belediyesi
Güzelyurt Portakal Festivali, Güzelyurt Belediyesi
Geleneksel İskele Festivali, İskele Belediyesi
Ozanky Pekmez Festivali, Girne Belediyesi
Karşıyaka Deniz Őenliđi, Lapta Belediyesi
Tatlısu Harnup Festivali, Tatlısu Belediyesi
Kalkanlı akısdez Festivali, Güzelyurt Belediyesi/KAY-DER
Zeytin Festivali, Girne Belediyesi
Bağlıky Paluze Günü, Lefke Belediyesi/Bağlıky Eko Turizm Gönüllüleri Derneği
Doğan Köy Alı Festivali, Girne Belediyesi

Eko Günleri

Bağlıky Eko Günü, Lefke Belediyesi/Bağlıky Eko Turizm Gönüllüleri Derneği
Kültürlerin KaynaŐması Etkinliği (Eko Gün), İskele Belediyesi

2.6 İlgili alıŐmalar

Günalp 2006 yılında sanat ve sanatçı kavramlarını yaşadığı toplum bazında araŐtırmıŐ ve KKTC ile bađdaŐtırmıŐtır. Günalp’a göre teknolojik alandaki çok hızlı gelişen kullanım alanları bir kaos dünyası yaratmış, bu kaosun aşılması ise doğru eğitim yoluyla olabileceğini savunmuŐtur. Bu noktada KKTC niversitelerinin verdiği eğitimin önemine vurgu yaparak Batıdaki eğitim düzeyinin yakalanmasının önemli olduğundan bahsetmiŐtir. Kültür dairesinin gerçekleŐtirdiđi çok toplumlu sanat faaliyetlerinin ve EMAA aracılığı ile iki toplumlu gerçekleştirilen etkinliklerin, sanatçı ve dolaylı olarak ülke tanınırlığına önemli katkılarda bulunduğunu, bu tarz etkinlik ve

festivallerin arttırılması gerektiği sonucuna varmıştır (Gunalp, 2006)

Denk, araştırmasında Türkiye'yi ele alarak, ülkenin uluslararası platformda görünürlüğünün ve politikasının medya ile ilişkisini incelemiş, çeşitli akademisyenlerin görüşlerine yer vermiş ve veriler toplamıştır. (Denk, 2007)

Goğlu yapmış olduğu çalışmada, kamusal politika ve sosyal medya arasındaki ilişkiyi ele almıştır. Literatür zerine bir araştırma yaptıktan sonra iki olgunun birbiri ile olan ilişkisini derinlemesine incelemiş ve sonuç olarak şu bulguya varmıştır; Sosyal medya, politik isteklerin analizi, gündemdeki olgu ve olayları belirleme ve yürürlüğe konulan politik kararların sonuçlarının takibi açısından son derece önemli ve politik duruş ile birebir bağlantılıdır. (Goğlu, 2014)

Yapılan araştırmalarda mevcut tez konusu ile birebir benzerlik gösteren araştırma bulunamamıştır. Bu durum yapılacak olan araştırmanın zgnlğn ve literatüre katkısının önemini göstermektedir.

BÖLÜM III

YÖNTEM

3.1 Araştırmanın Modeli

Bu çalışma, nitel araştırma tekniklerinin kullanıldığı bir durum çalışması modeline göre yapılandırılmıştır. Çalışmada odak noktası olan soruların, KKTC uyruklu müzisyenler, eğitimciler ve festival organizatörleriyle yarı yapılandırılmış derinlemesine görüşmeler aracılığıyla cevaplanması amaçlanmıştır.

Nitel araştırma, sosyal ya da beşerî problemlere, bir ya da birden fazla bireyin atfettiği anlamları ortaya çıkarmayı amaçlayan bir yaklaşımdır. Bu tür bir araştırma, soruların ve yapılacak olan işlemlerin kademelerinin geliştirilmesi, bu bağlamda veri toplanması, özel durumlardan genel temaların çıkarılmasıyla tümevarımsal veri analizi yapılması ve edinilen verilerin araştırmacı tarafından yorumlanması aşamalarını içerir. (Creswell, 2017).

Bir durum çalışmasında, önceden belirlenip sınırlandırılmış bir örneklemin barındırdığı özelliklerin zamanla 'nasıl' ve 'neden' ortaya çıktığının açığa kavuşturulması amaçlanır. Tek bir grubun üzerine odaklanarak, titizlikle yürütülen çalışmalar ve söz konusu gruba has özelliklerin birçok perspektiften incelenmesi, o özelliklerin 'nasıl' ve 'neden' ortaya çıktığına dair derinlemesine bilgiler edinilmesini amaçlar. (Thomas, 2021).

Görüşme, araştırma konusunun tüm boyutlarını kapsayan şekilde sorular sorularak, detaylı cevapların alındığı; birebir bilgi toplamaya olanak sağlayan bir tekniktir (Johnson, 2002 & Tekin, 2006). Görüşmeler, yapılandırılmamış, yarı yapılandırılmış ve yapılandırılmış olmak üzere üç alt başlığa ayrılabilir (Punch, 2005; Tekin, 2006). Yarı yapılandırılmış görüşmeler, önceden soruların hazırlandığı ve yanıtlar için seçeneklerin sunulduğu, görüşme sırasında ana amacını değiştirmeyecek küçük değişiklikler yapılabilen araştırma tekniğidir (Punch, 2005).

Çalışmanın araştırma kısmında KKTC yurttaşı müzisyenlerin, organizatörlerin ve müzik eğitimcilerinin görüşlerine yer verilmiştir. Çalışmanın uygulanacağı araştırma grubunun tespiti yapılırken, nitel araştırma yöntemlerinden yarı yapılandırılmış derinlemesine görüşmeler kapsamında, kartopu örnekleme tercih

edilmesine karşın birtakım kriterlerde göz önünde bulunmuştur. Kartopu Yöntemi, ulaşılan kişilere “Bu konuyla ilgili olarak kim veya kimlerle görüşmemi önerirsiniz?” sorusu yöneltilerek yaratılan birey havuzudur (Miles and Huberman, 1994).

Çalışmanın araştırma kısmında, nitel araştırma yöntemlerinden görüşme tekniği tercih edilmekle birlikte; görüşmelerden elde edilen verilerin analizinde sayısal sonuçlar da çıkarıldığından, sınırlı olarak nicel tespitler de ortaya koymaktadır. Bu bağlamda, araştırma temelde nitel araştırma yöntemlerine bağlı kalmakla birlikte; sınırlı olarak nicel bir araştırma olma niteliğini de haizdir.

3.2 Araştırma Grubu

Çalışmanın araştırma grubunu aşağıda ismi belirtilen KKTC uyruklu müzisyenler, festival organizatörleri ve yine ismi belirtilen müzik eğitimcileri oluşturmaktadır.

Çalışmada yer verilecek müzisyen ve Organizatörler: Okan Ersan (Besteci, Gitarist, Jazz), Cahit Kutrafalı (Besteci, Bass Gitarist Jazz), Erkan Sülün (Gitarist, Organizatör, Klasik Müzik) Derviş İşgüzar (Besteci, Popüler müzik, Solist) Egemen Hasan Koç (Organizatör), Emre Pehlivan (Besteci, Popüler müzik, Solist) Eril Cambaz (Besteci, Popüler müzik, Solist), Murat Umar (Besteci, Popüler müzik)

Çalışmada yer verilecek müzik eğitimcileri: Hüseyin Kasap, Ertem Nalbantoğlu, Mustafa Elmas.

3.3 Veri Toplama Araçları

Veri toplama aracı olarak nitel araştırma yöntemlerinden yarı yapılandırılmış derinlemesine görüşme yöntemi bağlamında önceden hazırlanan açık uçlu soruların yer aldığı görüşme formlarının, katılımcılara dağıtılması ve doldurulmasını içeren görüşmeler¹ gerçekleştirilmiştir. Görüşmeler bağlamında konuların detaylandırılması için spontane sorular da eklenmiştir.

3.4 Verilerin Analizi ve Yorumlanması

Araştırmada elde edilen veriler içerik analizi yöntemi ile değerlendirilmiştir. İçerik analizi, metinden çıkarılan geçerli yorumların, birbirini izleyen işlemler neticesinde ortaya konulduğu bir araştırma tekniğidir (Weber 1989 & Koçak ve Arun, 2006).

BÖLÜM IV

BULGULAR ve YORUMLAR

Bu bölümde, gerçekleştirilen görüşmeler doğrultusunda elde edilen bulgulara yer verilmiştir.

4.1 Katılımcıların Demografik Özellikleri

Çalışmada yer alan katılımcılar belirlenirken bireylerin Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti uyruklu ve/veya uzun yıllar boyunca KKTC’de yaşamış, aynı zamanda kariyer bağlamında gerekli kriterleri² karşılayan bireyler olmasına önem gösterilmiştir. Çalışmada sonuçlar arası bütünlüğü sağlamak amacı ile kişi sayısında denge hususu göz önünde bulundurulmuştur. Çalışmada yer alan bireylerin mesleki dağılımlarına ve aşağıdaki tabloda yer verilmiştir.

Grafik 1: Katılımcıların Mesleki Dağılımı

² Ada sınırlarını aşan ölçüde üne kavuşmuş (tanınırlık kazanmış); alanında/meslektaşları arasında bilgi ve tecrübesi ile ön plana çıkan bireylerin tercihine öncelik verilmiştir.

12 kişinin yer aldığı çalışmada bireylerin mesleki gruplarına göre ayırımı ve kodlanması aşağıdaki tabloda verildiği gibidir:

Tablo 1: Katılımcıların kodlanması

Erkan SÜLÜN (organizatör)	O1
Egemen Hasan Koç (organizatör)	O2
Mustafa ELMAS (eğitimci)	E1
Ertem NALBANTOĞLU (eğitimci)	E2
Hüseyin KASAP (eğitimci)	E3
Eril CAMBAZ (müzisyen)	M1
Emre PEHLİVAN (müzisyen)	M2
Okan ERSAN (müzisyen)	M3
Cahit KUTRAFALI (müzisyen)	M4
Murat UMAR (müzisyen)	M5
Derviş İŞGÜZAR (müzisyen)	M6

4.2 Bulgular ve Yorumlar

Araştırmanın analizlerinin tanımlanmasına yönelik belirlenen tema ve kodlar aşağıdaki tabloda verilmiştir. Tema ve kodlar belirlenirken katılımcıların verdiği yanıtlar göz önünde bulundurulmuştur. Çalışmanın etik uygunluğu açısından yanıtlar çarpıtılmadan ve değiştirilmeden aktarılmıştır. 12 kişinin yer aldığı ana örneklem grafiği (Grafik 1) altında yer alan 3 grupluk alt örneklem (Organizatör, Eğitimci, Müzisyen) kısmındaki bireylerin yanıtları analizlerde \cong %72 oranında doğrudan yansıtılmıştır. Yalnızca 1 alt gruba yönelik tema ve kodlarda, örneklerimin görüşleri =%100 oranında doğrudan yansıtılmıştır. 2 alt gruba yönelik tema ve kodlarda ise, örneklerimin doğrudan temsili \cong %72 oranında söz konusu olmuştur.

Tablo 2: Tema ve kodlar

TEMA	KOD
<p>Müzik ve Eğitim Faaliyetlerini engelleyici hususlar: ‘Ambargolar’</p>	<p>Seyahat, ithalat ve organizasyon problemleri,</p> <p>Eğitim ve eğitmene yönelik engellemeler,</p> <p>Sektördeki kişilerin ambargolara karşı misyonu.</p>
<p>Müzik ve Müzik Eğitimi Faaliyetlerinin KKTC’nin Görünürlüğüne Etkileri</p>	<p>Görünürlük kazanma çabası, kültürel öğeler ve kalite unsuru,</p> <p>Müzik faaliyetlerinin ülkenin görünürlük kazanmasına etkileri,</p> <p>2. ve 3. ülkelerden gelen dönütler,</p> <p>Ülkedeki sanatçıların ve eğitimcilerin görünürlük kazanma çabasına ilişkin düşünceleri.</p>
<p>Müzik Festivalleri ve Organizasyonlarının görünürlük kazanma çabasına etkileri</p>	<p>Düzenlenen festivaller ve katılımcıların ülke ile ilgili izlenimleri,</p> <p>Dünya basınında yer alan haberler.</p>
<p>Sosyal medya ve dijital platformların görünürlüğe etkileri</p>	<p><i>Müzisyenler Müzik Eğitimcileri bağlamında;</i></p> <p>Kullanımı tercih edilen dijital platformlar ve sosyal medya kanalları.</p>

Kişisel kimlik hususunda dijital ortamların önemi,

Ülkenin uluslararası kimliği hususunda dijital ortamların önemi.

Müzik ve Müzik Eğitimi Faaliyetlerini engelleyici hususlar: ‘Ambargolar’

Seyahat, ithalat ve organizasyon problemleri

Ekonomik ve siyaseten deyim yerinde ise güçsüz konumda görülen ülke devletleri çoğu zaman yaptırımlara hedef olmaktadır. Siyasi olarak güçlü olan devletler, güçlerini ellerinde tutabilmek için kendilerinden daha az güçlü olan ve kimi zaman tanınmayan ülkelere, kendi kazançları doğrultusunda yaptırımlar uygulamakta ve bu durum ‘ambargo’ olarak adlandırılmaktadır. Latince bir kökene sahip olan ambargo kelimesi ‘kapatmak, kısıtlamak’ anlamını taşımaktadır (Stantchev, 2009).

Katılımcılar ülkelerinin tanınmamasından dolayı kendi kimlik veya pasaportları ile herhangi bir ülkeye gerek müzik eğitimi faaliyetleri gerekse konser gibi etkinlikler için seyahat etmek istedikleri zaman ciddi zorluklar ve uzun işlemlerle karşılaştıklarını ifade etmişleridir. Müzik ve eğitim tanımlarının temeline inildiği zaman birleştirici özelliğe sahip yapılar olduğu ifade edilmiş, bu tarz etkinliklerde karşılaşılan ambargoların ülke adına aşılması gereken bir problem olduğu sık sık vurgulanmıştır. Özellikle organizasyon işleri ile uğraşan katılımcılar, ülkeye 3. ülkelerden sanatçılar davet ederken zorluklar ve engellemelerle karşılaştığını aktarmışlardır. Zaman zaman Müzisyenler ve Organizatörler açısından enstrüman, yedek parça, bilhassa eğitimciler açısından da kitap gibi materyallerin temini hususunda devlete uygulanan gümrük ve telif hakları ambargoları yüzünden istenilen materyallere kolayca ulaşılamadığından veya diğer ülkelere göre çok yüksek fiyatlar ödenerek ulaşıldığından bahsedilmiştir. Katılımcıların tamamı (%100), bahsi geçen

ambargo ve yaptırımların tamamen siyasi bir problem olduğunu; problemler yaşadıklarını ancak KKTC’li bireylerin bu ambargoları kimi zaman T.C. kimliğiyle kimi zaman ise, meşru hakları olan Kıbrıs Cumhuriyeti kimlikleri ile aşabildiğini aktarmıştır. Aynı zamanda katılımcılar, bahsi geçen husustan hareketle aslında ambargoların bir şekilde aşılabileceğini, süreç diğer ülkelere göre daha zor olsa da bireylerin psikolojik anlamda, düşüncelerindeki ambargo engelini aştıktan sonra hedeflerine bir şekilde ulaşabileceklerini ifade etmiştir:

O1: *“Bizim düzenlediğimiz gitar festivali ve Meksika’daki bir festival ile gelen davet doğrultusunda kardeş festival olduk ve bu noktada ikili ilişkiler söz konusu iken herhangi bir ambargoya maruz kalmadık, elbette zaman zaman engellemeler çıkıyor karşımıza fakat azim bu ambargoları aşmamıza yardımcı oluyor”*

E3: *“Açıkçası müzik eğitimi çok fazla etkilediğini düşünmüyorum çünkü internetin gelişimi ve öğretmenlerin yeterli donanımda olması açısından ulaşabileceklerimiz çok fazladır. Fakat yurt dışındaki eğitimlere katılmak istememiz durumunda eğer ki kendi ülkemize ait KKTC pasaportu ile işlem yapmak istersek bu noktada ciddi problemlerle karşılaşırız. Uluslararası platformda tanınmadığımız için yurtdışına çıkarken ciddi sıkıntılar yaşadığımız oluyor. Bu noktada Güney Kıbrıs veya T.C. pasaportuna ihtiyaç duyuyoruz.”*

E1: *“Kültür/Sanat bakımından, ki bu durum eğitim için de aynıdır, dolaşım olarak sıkıntı yaşıyoruz. Bu yüzden ne kültür olarak ne de eğitim olarak Avrupa standartları ile yarışmamız neredeyse mümkün değil...”*

M6: *“Aşılamayacak problemler olmasa da özellikle enstrüman sağlama konusunda sıkıntılar yaşıyoruz. Örneğin çocuğuma davul getireceğim zaman sürecin uzaması ve daha pahalıya satın alma gibi sıkıntılar yaşamıştım. Zaten dilimize de böyle yerleşmiş. Enstrüman alıyorum değil enstrüman getiriyorum diyoruz.”*

M3: “Yıl olmuş 2021 hala ülkemizde bir telif hakkı yasası bile bulunmamaktadır. Ben bugün bir şarkı çıkarsam, radyolar alıp çalsa benim bestem üzerimden para kazanır. Fakat benim hiçbir kazancım olmaz. Zaman zaman enstrümana ulaşmak konusunda da sıkıntı yaşıyoruz.”

M1: “Siyasal olarak görünür olmadığımız için ve çok uzun yıllarda böyle gideceğine inandığım için bence bu duruma herkes alışıp buna adapte olup, kişisel olarak ambargoları aşmanın yolunu bulmalıdır.”

M2: “Öncelik olarak ambargo olduğunu düşünmem. Fakat ülkenin görünür olmadığı bir gerçek. Bundan dolayı da bazı alanlar (sanat, spor) bazı noktalarda olumsuzluk yaşayabiliyor.”

Eğitim ve eğitime yönelik engellemeler

Tüm Akademik disiplinler gibi müzik ve eğitimi birbirinden ayrılmaz iki olgudur. Her akademik yapıda olduğu gibi müzikte de amaç eldeki bilgileri bir sonraki nesillere aktarmaktır. Müzik, deyim yerinde ise ilk öğrenilen okul şarkısından en karmaşık yapıya kadar geniş ve çok yönlü bir eğitim türüdür. Bu çok yönlülük göz önüne alınca müzik eğitimcisinin de diğer alanlardaki eğitimciler gibi bilgi yönünden oldukça donanımlı olması gerekmektedir. Geleneksel müzik eğitimi okul hayatı ile başlamakta ve profesyonel olarak bu eğitimi almak isteyen kişiler eğitimlerine konservatuvar, yüksekokullar ve lisans programları bazı özel eğitim kurumları gibi yerlerde devam etmektedirler (Çuhadar, 2016).

Katılımcıların %55’i ülkeye uygulanan ambargolardan dolayı eğitimin çok büyük bir engel ile karşılaşmadığını aktarmış ve bu durumu internetin insanlara sağladığı özgürlük sayesinde istedikleri nitelikli bilgilere kolayca ulaşabileceği noktasına bağlamıştır. Geriye kalan %45 oranındaki katılımcı ise örgün anlamda herhangi bir müzik eğitimi almadığından dolayı bu bölüm ile ilgili soruları yanıtızsız bırakmayı tercih etmiştir.

M2: “Bence etkilenmez, etkilenmemelidir. 1. soruda da söylediğim gibi ambargo olduğunu düşünmediğim için müzik eğitiminde etkilenmiyordur. Belki biraz klişe olacak ama müzik evrenseldir.”

M1: “Eğitim kavramı sadece ülkenizle sınırlı olmamalıdır. Dünya şartlarındaki eğitimlere ulaşmak çok kolaydır.”

M4: “Bireylerin istedikten sonra eğitime kolaylıkla ulaşabildiği düşüncesindeyim. O yüzden ambargoların eğitimi direkt olarak etkilediğini düşünmüyorum.”

O1: “Eğitim evrensel boyutlara taşınmış durumdadır ve internet ortamları bilgiye ulaşımı çok kolay hale getirmiştir.”

E3: “Açıkçası müzik eğitimini çok fazla etkilediğini düşünmüyorum çünkü internetin gelişimi ve öğretmenlerin yeterli donanımda olması açısından ulaşabileceklerimiz çok fazladır.

Sektördeki kişilerin ambargolara karşı misyonu

Ambargolar doğrultusunda, ülkedeki sanat faaliyetleri de olumsuz olarak etkilenmektedir. Uzun yıllar boyunca, tanınmış ülkelerdeki sanatçıların KKTC’ de sanat faaliyetleri engellenmekte, aynı şekilde KKTC uyruklu müzisyenlerin de uluslararası platformlarda yer almasına imkân sunulmamaktaydı. Bu tür ambargo uygulamaları aracılığı ile, yıllar boyunca KKTC’nin sanatsal faaliyetler açısından dünya standartlarına ulaşamaması sağlanmaya çalışılmıştır. Fakat son yıllarda bu ambargo şartları “görmezden gelinemeyecek” çalışmalar çerçevesinde aşılmaya başlanmış; ayrıca *olması gerektiği gibi* KKTC uyruklu başarılı sanatçıların da uluslararası platformlarda yer verilerek; ayrıca, Uluslararası sanatçı ve festivallerin KKTC’de yer bulması ile, farklı bir boyuta taşınmıştır. Bu minvalde, ilgili girişimler, devletin dolaylı olarak tanınmasında/görünürlük kazanmasında etkili bir rol

üstlenmektedir. 2018 yılının mart ayında gerçekleşen Gazimağusa 2. Uluslararası Sanat Festivali'nde, aralarında Bulgaristan, Etiyopya, Mısır gibi ülkelerinde bulunduğu 11 toplumdaki 22 sanatçı yer almıştır (Sanat ambargo tanınmadı, 2018).

Görüşme sonuçları doğrultusunda bireylerin %91'i müzik sektöründeki kişilerin siyasi anlamda bir tanınmaya direkt olarak çözüm bulamayacağı, ancak, müzik faaliyetlerinin ve müzik ile ilgili meslek icra edenlerin dolaylı yoldan ülkeye önemli bir görünürlük kazandırabileceğini; siyasi anlamda tanınma için ise devlete önemli görevler düştüğünü ifade etmişlerdir. Katılımcıların %9'luk kısmı ise ilgili sorulara yanıt vermemeyi tercih etmiştir.

M5: *“İyi işler yapılırca müziğin dolaylı olarak tanınmaya rolü olabileceği fikrindeyim.../genel olarak yorumlayacak olursak müzik faaliyetlerinin dolaylı görünürlüğe kesinlikle etkisi vardır fakat müzisyenin öncelikli amacı bu değildir.”*

M2: *“Mesele tanınma ise müzisyen bir yere kadar bu görevini üstlenebilir. Geriye kalan noktada devlet devreye girmelidir.”*

M3: *“Bu ambargolar direkt olarak müzisyenler ile ilgili bir durum değildir. Bu iş daha fazla siyasi konjektür ile ilgili olan bir durumdur.”*

M6: *“Klişe bir söz vardır. Derler ki çok yeteneklisin bu ülkede harcanıyorsun. Bu beni çok rahatsız eden bir söylemdir. İnsanların kendi ülkesinde kaldığı için harcanmaması lazım. Bunun için de ambargoların devlet yoluyla aşılması gerek.”*

E2: *“Ambargodan bahsetmek çok doğru değil, dış ülkeden biri gelip bizi engellemiyor eğitim bağlamında. Ülkede devlet yapısı yeterli denetim olmamasından dolayı kalite ileriye gideceğine geriye gidiyor. Bu noktada başkalarının yaptırımlarını değil kendi yapmadıklarımızı konuşmalıyız.”*

E1: “...işin içine politikayı katmadığımız sürece sanat ve sanat eğitimi ile ilgili çok aşırı büyük bir ambargo yoktur.”

O2: “Bugüne kadar birçok ses getiren etkinlik yaptık. Organizatör olarak üzerimize düşeni fazlasıyla yapıyoruz fakat yetmiyor. Bu sıkıntılar ancak siyasi düzenlemeyle ortadan kalkabilir.”

Müzik Faaliyetlerinin KKTC'nin Görünürlüğüne Etkileri

Görünürlük kazanma çabası, kültürel öğeler ve kalite unsuru

Görünürlük ilkesi kavram olarak ele alındığı zaman, devlet kurumunun uluslararası olarak varlığını kabul ettirmesi olarak tanımlanabilir. Bu kabul politik olarak ve sosyokültürel anlamda tanınma olarak iki temada incelenebilir. Politik tanınma gerçekleştiği zaman görünürlük resmi olarak kabul görür ve ticaret, ekonomik, insan hakları gibi alanlarda hukuksal haklar kazanılır. Bu yüzden politik görünürlük, yani bir başka deyişle hukuki görünürlük sosyokültürel görünürlüğe göre daha çok önem teşkil etmektedir. Sosyokültürel tanınma ise, politik olarak kabul görmeyen bir devlet yapısı olsa bile, dünyanın varlığını kabul etmesiyle ilgilidir. Bu noktada sosyokültürel görünürlüğün, hukuksal görünürlüğü etkileyici nitelikte olduğunu söylemek mümkündür. (Eminoğlu,2015)

Müzisyenlerden oluşan alt örneklem grubu, %100 oranında yapılan beste ve icraların kalitesinin ülkenin tanınması konusunda etkili bir rol oynadığını aktarmıştır. Yapılan işlerin kalitesi arttıkça görünürlüğün de aynı oranda artacağı belirtilmiştir. Diğer yandan kültürel öğelerle ilgili olan bölüme %60 oranındaki katılımcı bestelerinde kültürel öğelerin az seviyede, büyüdükleri coğrafya dolayısı ile ‘kulaklarına yerleştiği kadarıyla’ yansıdığını dile getirmiş, özellikle kültürel unsur ekleme çabaları bulunmadığını dile getirmiştir. %40 lık bölüm ise bestelerinde kültürel unsurlar bulunmadığını aktarmıştır.

M1: “Çok uzun yıllardır bu kültürü taşıdığımız için ufak tefek esintiler var”
“İyi bir üretim ki bu bestedir, iyi bir reklam ve iyi bir şans ile güzel bir ivme yakalayıp ileriye doğru koşabileceğimiz dönemdeyiz.”

M2: “Bestelerimde kültürel öge hiç yoktur.” “...şunu diyebilirim ki ciddi anlamda kaliteli iş yaparak, bir faaliyette ün kazanmak, o ülkenin görünürlüğünü arttırır.”

M3: “Bestelediğim bazı müzikler de ülkemize ait unsurlar vardır. Fakat %90 kültürel olmayan şeyler kullandım. Çünkü ben müzik konusunda bizim kültürümüze ait kelimesini sevmiyorum.” “Yapılan eserlerin ülkeye görünürlük kazandığı kesinlikle ortada. Fakat bu bir nicelik nitelik meselesi. Her görünürlük her zaman iyi değildir. Kaliteli iş kaliteli yapıtlar önemlidir. Yüzlerce rezillik gördük bugüne kadar. Öyle olacaksa olmasın. Önemli olan yapılan işin niteliği ve ne kadar kaliteli olduğu.”

M4: “şimdiye kadar yaptığım besteler de öyle geleneksel bir sentez yapmayı hiç düşünmedim.” “Şu yorumu yapabilirim; iyi bir iş yapıldığı zaman insanlar o müzisyenin kökenlerini araştırıyor ve bu sayede insanların geldiği ülkeleri ile ilgili birçok bilgiye ulaşıyor.”

M5: “Özellikle Kıbrıs’a has bir unsur kullanmak için uğraşmadan. Fakat doğup büyüdüğümüz coğrafya dolayısıyla mevcut ritim melodiler içimize işlemiş durumdadır. Bundan dolayıdır ki sokmak için uğraşmadım ama içinde bu tarz unsurlar vardır.” “...iyi işler yapılınc müziğin dolaylı olarak tanınmaya rolü olabileceği fikrindeyim.”

M6: “Direkt olarak KKTC’ye has unsur yok. Fakat dinlendiği zaman ülkeye has bir müzik tarzı vardır.” “Eğer yapılan iş güzel bir iş ise o şarkı çok dinlenir.”

2. ve 3. ülkelerden gelen dönütler

Araştırma grubundaki bireyler yaptıkları besteler ile ilgili %100 oranında Türkiye ve çeşitli dünya ülkelerinden yorum ve sorular aldıklarını aktarmışlardır. Bu

durum aslında ambargoların, müzik bağlamında sanatçıların deyim yerinde ise ‘önünü kesemediği’nin göstergesi olarak yorumlanabilir.

M1: *“O ses Türkiye’ye katıldığım dönemde Türkiye’deki arkadaşlarım veya tanıştığım insanlarla müziklerimle ilgili sohbetlerde bulunduk.”*

M2: *“Evet bulundu. Özellikle T.C. vatandaşı olan insanlar çok yorum yaptı. Onun dışında Çeşitli dünya ülkelerinden de yorum aldığım oldu”.*

M3: *“...yurtdışına gittiğim zaman güzel etkileşimler oluyor. Özellikle yurtdışında, içerisinde Türk makamlarının olduğu, Türk unsurları taşıyan jazz parçalarım var. Bu nokta insanların ilgisini çekiyor ve bununla ilgili çeşitli sorular geliyor.”*

M4: *“Online olsun, yayınlanan dergiler olsun, yapılan haberler olsun çeşitli yerlerden birçok kez yorumlar aldım.”*

M5: *“Evet oldu. Çok fazla olmasa da soranlar oldu.”*

M6: *“Yaptığımız müzik Türkçe olduğu için genel olarak Türk insanlara ulaştık. Bunlar genelde Türkiye’deki, bazıları dünyada yaşayan diğer Türkler. Birçok olumlu ve güzel dönüt aldık.”*

Ülkedeki sanatçıların görünürlük kazanma çabasına ilişkin düşünceleri

Sosyo-kültürel tanınmanın yanı sıra, en önemli kavram politik tanınmadır. Çünkü politik tanınma direkt olarak uluslararası ticaret, deniz ve havayolları kullanımı, uluslararası olgularda hak talep etme, ithalat-ihracat gibi önemli ekonomik kavramları barındırır (Alpman,t.y).

Katılımcılar \cong %83 oranında devlet desteğinin yeterli boyutta olmamasından dolayı görünürlük kavramının büyük oranda bireysel çabalarla oluşturulmaya çalışıldığını

ifade etmiştir. Diğer yandan \cong %17 oranındaki katılımcılar ise bu konuda görüş beyan etmemeyi tercih etmiştir.

M1: *“Siyasal olarak görünür olmadığımız için ve çok uzun yıllarda böyle gideceğine inandığım için bence bu duruma herkes alışıp buna adapte olup, kişisel olarak ambargoları aşmanın yolunu bulmalıdır.”*

M2: *“Ülkenin görünür olmadığı bir gerçek. Bundan dolayı da bazı alanlar (sanat, spor) bazı noktalarda olumsuzluk yaşayabiliyor. Bu noktada şunu diyebilirim ki ciddi anlamda kaliteli iş yaparak, bir faaliyette ün kazanmak, o ülkenin görünürliğini artırır.”*

M3: -Yorum yapılmadı

M4: *“Maddi olarak yeterli bir kaynak olmaması, insanların sürekli olarak kısır bir döngü içerisinde yaşamaları insan psikolojisini olumsuz bir şekilde etkiler. Bundan dolayıdır ki birçok insan belirli meslek gruplarına yönelmiştir.”*

M5: *“Şahsi fikrim olarak siyasal tanınma konusunda çok iyimser değilim. Fakat diğer yandan düşününce iyi işler yapılırca müziğin dolaylı olarak tanınmaya rolü olabileceği fikrindeyim.”*

M6: *“İnsanların kendi ülkesinde kaldığı için harcanmaması lazım. Bunun için de ambargoların devlet yoluyla aşılması gerek.”*

Müzik Festivalleri ve Organizasyonlarının görünürlük kazanma çabasına etkileri

Düzenlenen festivaller ve katılımcıların ülke ile ilgili izlenimleri

Kültür olgusunu maddi ve manevi olarak ayırmak mümkündür. Mimariler, araçlarımız, aletlerimiz kültürün maddi boyutunu oluşturmaktadır. İşin manevi boyutunda ise gelenekler, yeme içme alışkanlıkları, müzikler, danslar gibi kavramlar

oluşturmaktadır (Bilgeseven 1995). Kültür, geçmişten gelen deneyimler ve birikimlerle insanın yaşamını nasıl ürettiğini anlatır ve belli bir topluluğun belli Şartlar ve zamanlarda üretim biçimine bürünmüş kişiliğidir. Bilimin incelediği her Şey kültür tarafından biçimlendirilir. Toplumda yaşayan insanların bütün paylaŐıklarını ve  rendiklerini kapsayan ise kültür kavramı olarak tanımlanır ( zkan, 2006).

Organizat rlerden oluşan alt örneklem ile gerçekleştirilen görüşmeler bağlamında, katılımcılar, %100 oranında, düzenlenen organizasyonlar ve festivallerin çeşitli dünya ülkelerindeki insanlarla bağ kurmalarını sağladığını ve bu bağlar sayesinde Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'nin çeşitli ülkelerde adını duyurduğunu vurgulamıŐtır. Bahsi geçen durumun ülke görünürlüğüne direkt olarak katkısı olduğunu dile getirmiŐlerdir.

O1: *“GerçekleŐtirdiĐimiz 1. Gitar festivalinin ardından ünlü klasik gitarist Zoran Dukic, milliyetçi eylemlere ve ambargolara karşı olduğunu dile getirerek 2. Festivalimizde yer almak istediğini dile getirdi. Bu durum aslında yapılan işin ülke görünürlüğüne ne kadar faydalı olduğunu gösteriyor.”*

O2: *“Direkt olarak Kıbrıs k lt r n  tanıtmak için yapılan eylemlerdense, hale hazırda dünyada ünlü olmuş kişi veya grupları ülkeye getirmenin ülke görünürlüğüne daha çok katkı sağladığını düŐünüyorum. Bir Şey üretilip onu ünlü yapıp sesini duyurmaya çalıŐmaktansa, hale hazırda ünlü materyali kullanmak bu noktada daha etkilidir diye düŐünüyorum.*

Dünya basınında yer alan haberler

Literatürde, iletişim araçları, birçok bilim insanı ve araştırmacı tarafından kültürel mirası gelecek nesillere taşıyan bir araç olarak kabul edilmektedir. Zamanla uçsuz bucaksız bir bilim dalı haline gelen teknoloji sayesinde dünya kültürü kavramı oluşmuş, bu noktada kıtalararasında bile kültürel etkileşim kolay hale gelmiştir (Kocadaş, 2005).

Alt örneklemede yer alan organizatörler, yaptıkları etkinlik ve düzenledikleri festivallerin dünya basınında yer bulduğunu ve bu durumun tanınma hususuna katkıda bulunduğunu ifade etmişlerdir.

O1: “2. Festivalimizde yer alan amadeus dio isimli ünlü gitaristler kendi ülkeleri olan Almanya basınında yer almış ve bizim festivalimizin de adı geçmiştir. Aynı şekilde Aniello Desidiero da İtalya basınında haber olmuş ve yine festivalimizin adı geçmişti.”

O2: “bir dönem bir üniversitenin tanıtım kolunda görev aldım. Bu görev esnasında sponsorlu paylaşımlar gerçekleştirdik. Bu paylaşımlara ulaşan 3. Ülkelerdeki bazı yerel gazeteler reklamlarımızı gazetelerine aldılar. Ertesi yıl o ülkelerden gelen öğrenci kitlemiz %30 oranında arttı. Bu bize basının ve medyanın, ülke tanıtımı konusunda ne kadar güçlü bir araç olduğunu kanıtladı.

Sosyal medya ve dijital platformların görünürlüğe etkileri.

Kullanımı tercih edilen dijital platformlar ve sosyal medya kanalları

Dijital platformların kullanımı iş, reklam, sanat, haber gibi alanlarda oldukça artmış, bireylerin sosyal medya hesapları bir nevi yeni nesil kimlikleri haline gelmiştir. Müzik alanında da gelişen dijital platformlar (spotify, youtube, itunes, vb) büyük kitlelere kolayca ulaşmayı sağlamaktadır (Çakır, 2009).

Görüşmede elde edilen veriler doğrultusunda, katılımcıların %100’ü sosyal medya platformu olarak Facebook ve Instagram’ı kullanmaktadır. Yine %90 lık büyük bir kısım ise bu platformlara ek olarak Youtube da kullandıklarını aktarmışlardır. %81 bir kısım ise müzik platformu olan Spotify’ı kullandığını belirtmiştir. Katılımcıların %18 lik bir kısmı ise daha fazla dijital platformu kullandıklarını söylemişlerdir.

Kişisel kimlik hususunda dijital ortamların önemi.

Tüketim kültürü içinde yaşayan birey, kişisel tercihlerine göre seçilen ürünler, kıyafetler ve görünüşleri ile kendi hayat tarzını oluştururken aynı zamanda bu kültür kişilerin kimliklerinin birer unsuru haline gelmektedir. (Kula, 2012)

Medya ve dijital yapılaşmalar, kültür aktarımı konusunda yayma ve geliştirme görevi üstlenmektedir. Batı doğu sentezi, köken aktarımı, haber ve bilgi aktarımı bu aktarımlarından bazılarıdır. Daha onlarcasından söz etmek mümkündür (Taylan&Arklan, t.y).

Katılımcılar, sosyal medya ve dijital platformların kişinin dünya üzerinde görünürlük kazanması ve kimliklerini duyurma konusunda %91 oranında çok önemli rol oynadığını dile getirmiştir. Örneklemin %9 unu oluşturan bir katılımcı ise bu durumun kendisi için geçerli olmadığını, kendisinin bahsi geçen platformlardan önce tanındığını ve başka insanlar için önemli olabileceğini fakat bu durumun kendisi için geçerli olmadığını aktarmıştır.

O2: *“Popüler kültüre dayalı tüketim toplumunda sosyal medyada yer almak çok önemlidir”*

E2: *“Geçmişle kıyaslayınca insanların görünürlüğü çok fazla arttı.”*

E3: *“Dijital kanallar ile birçok insana ulaşmak mümkündür. Bu durumun görünür olmaya çok fazla etkisi olduğunu düşünmekteyim.”*

M1: *“Güzel bir kullanım ile etkili bir görünüm aracıdır internet.”*

M6: *“Şu an teknoloji çağındayız. Eskiden bir konseri izlemek için televizyona muhtaçtık fakat günümüzde bir tıkla istediğimiz o konseri 10 defa bile izleyebiliyoruz.”*

M4: “Bence neredeyse %90 ağırlık tamamen bu alanda. Özellikle biz Kıbrıslı Türkler olarak güçlü bağlantılarımız olmaması dolayısı ile sosyal medya ve dijital platform görünürlük kazanabileceğimiz en önemli araçlardır.”

M3: “Evet dijital yapılar görünürlüğü arttırıyordur ama benim daha çok konserlerde dinleyicim olduğu için benim için çok geçerli değil bu durum. Mesela benim her konserime 10 bin kişi geldiğini varsayarsak, yılda yaklaşık 200000 kişi eder. Sosyal medya ise bunun onda biri oranında.”

Ülkenin uluslararası kimliği konusunda dijital ortamların önemi.

Küresel aktarım yaklaşımında hızlanma, ulaşma ve geliştirme konusunda medya ve dijital platformlar son derece faydalı ve etkin kullanılan alanlardır. Bünyesinde barındırdığı çeşitlilik sayesinde medya ve dijital platformlar evrensel sınırları ortadan kaldırmış ve tüm dünyadaki bireyleri ortak bir etkileşim içerisine sokmuştur. Bu etkileşim zamanla ulaştığı kültürlerdeki temel faktörleri de bünyesine katarak her gün daha da zenginleşerek hız kesmeden yayılmaya devam etmektedir (Önür, 2002).

Örneklem grubu %100 oranında dijital platform ve kanalların ülke görünürlüğünü etkilediğini aktarmıştır. Katılımcıların %72 si bu görünürlüğün yapılan işin kalitesine göre olumlu veya olumsuz olabileceğini yorumlarına eklemiştir.

O1: “Önce iyi bir içerik oluşturulması gerekiyor. İçerik oluşturulduktan sonra sosyal medya olmazsa olmazımızdır.”

E1: “Sosyal medya bu dönemde artık her şey. Her alanda olduğu gibi bu alanda da çok önemli rol oynuyor. Fakat bu noktada kaliteyi korumak önemli. Her tanınma iyi bir tanınma olmayabilir.

E2: “Sürdürülebilir ve kaliteli bir yapı kurulursa sosyal medya ülke tanıtımı konusunda önemli bir rol oynayabilir.”

M3: *“Yapılan sosyal medya eylemlerinin ÷lkeye görünürlük kazandığı kesinlikle ortada. Fakat bu bir nicelik nitelik meselesi.”*

M4: *“Bence inanılmaz bir katkısı vardır. Örneğin Youtuber bir arkadaşımızın organik olarak çok büyük bir takipçi kitlesi olduğunu biliyorum ve bence bu kişiyi takip eden herkes bu insanın Kuzey Kıbrıslı olduğunu biliyor.”*

M2: *“Tabii ki hem de çok fazla. Eğer bugün KKTC biraz da olsa görünüyorsa bu sosyal medya sayesinde.”*

M6: *“Kıbrıs'ta büyük Türkiye menşeli firmalar var. Bu noktada o firmalarla birlikte yapmış projelerde yer aldık ve bu reklamlar birçok yerde yayınlandı. Bu reklamlar dünyanın birçok yerinde izlendi. Böyle projeler aracılığı ile ÷lkenin de bir görünüm kazandığına inanıyorum.”*

BÖLÜM V

SONUÇ VE ÖNERİLER

Tezin araştırma konusunun temelini oluşturan tanınma hususu her ne kadar siyasal bir olgu olarak kabul görse de sosyolojik yönden tanınma günümüzde çok önemli bir yere ulaşmış durumdadır. Yapılan görüşmeler doğrultusunda, sosyal medya ve dijital çağın son 20 yılda insan hayatının merkezine yerleşmesiyle birlikte müziği evrensellik ilkesi daha da önem kazanmış ve dil, din, ırk gibi kavramlar önemini iyice yitirmiştir. Bu husustan hareketle, KKTC'ye uygulanan ambargoları yıkmak konusunda sanat ve sanatçının önemini ortaya koymak amacıyla yapılan çalışmada, ülkede müzik ile ilgili meslek ifa eden profesyonellerin karşılaştığı sorunlar incelenmiştir. Bu görüşmelere katılan bireylerin verdiği yanıtlar doğrultusunda ortaya çıkan sonuçlar yansıtılmış ve mevcut şartları daha iyiye taşımanın yolları araştırılarak öneriler kısmında aktarılmıştır.

5.1 Sonuçlar

- Ülkeye uygulanan ambargoların, müzikle uğraşan insanlar tarafından bir şekilde aşılabildiği fakat başka ülkelerdeki insanların çok az zaman ve para harcayarak gerçekleştirebildiği olguları K.K.T.C' deki bireyler çok daha zor şartlar altında gerçekleştirebildiği sonucuna varılmıştır.
- Materyal (kitap, enstrüman, sahne ekipmanları) temini ve ulaşım konusunda ambargo kaynaklı sorunlar yaşandığı sonucuna varılmıştır.
- Ülke bazında görünürlük kazanma amacı göz önünde bulundurularak, yapılan bestelerin ülkeye görünürlük kazandırması için kültürel öğeler buldurmasının şart olmadığı; kaliteli yapılan işlerin bu noktada daha önemli olduğu sonucuna varılmıştır.
- İçinde bulunduğumuz dijital çağın olanakları çerçevesinde; hem bireysel hem de ulusal anlamda görünürlük kazandırma hususunda, dijital ve sosyal medyanın öneminin, yüksek niteliği haiz olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

- Sanatçı, Organizatör ve Eğitimcilerin yaptığı faaliyetlerin ülkeyi uluslararası hukuki/siyasi açıdan tanıtma hususunda doğrudan etki yaratmasının mümkün olmadığı; bu noktada devletin bu tarz işlere fon ayırıp ülkedeki müzik insanlarını uluslararası platformlarda desteklemesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.
- Eğitim alanının internet ortamının gelişmesi ile birlikte sınırlarının ülkeleri aştığı, evrenselleştiği, bundan dolayı da ambargolara takılmadığı, isteyen herkesin nitelikli eğitime ulaşabildiği sonucuna varılmıştır.
- Sanat aracılığıyla tanınma unsurunun aslında her zaman iyi bir tanınma olmadığı, bu durumun yapılan organizasyon ve eserlerin kalitesi ile doğru orantılı olduğu sonucuna varılmıştır. Bu noktada yapılacak olan işlerin kalite unsuru ön plana çıkmaktadır.
- Özellikle sosyal medyanın da gelişmesi ile ülkedeki sanatçıların ve organizatörlerin isimlerini üçüncü ülkelerde duyurabildiği ve ülkelerini dolaylı yoldan da olsa tanıtmayı başarabildikleri/başarabilecekleri sonucuna ulaşılmıştır.

5.2 Öneriler

- KKTC’de müzik ile ilgili meslekler ifa eden bireylere, bilhassa Devletin tanınmaması çerçevesinde hasıl olan zorluklar karşısında, deyim yerinde ise *kolay pes etmemeleri*, ilgili ambargolar pek çok süreçte zorluklar ile karşılaşmalarına yol açsa da aşabilmek yolundaki girişimlerin sonuç vermekte olması çerçevesinde, çalışmalarını sürdürmeleri önerilmektedir.
- Mülakat grubunun “Her tanınma iyi tanınma değildir” söyleminden yola çıkarak; üretilecek olan içeriklerin kalite süzgecinden geçirilerek ülke standartlarını yükseltmeye yönelik olması önerilmektedir.
- Bilhassa Kültür işlerinden sorumlu Bakanlık ve ilgili diğer Bakanlıkların; Devletin, Sanat ve Sanatçıyı daha nitelikli programlar ile desteklemesi, bireysel görünürlüklerini artırıcı ve ülkelerine katkı sağlayabilecekleri alanlar yaratması, bu alanlarda yer alabilmeleri için gerekli fonu/fonları ayırması/artırması önerilmektedir.

- Çalışmada yer alan meslek dallarına yönelecek olan bilhassa genç kuşağın, ülkeyi ve pek tabii bireysel olarak kendilerini görünür kılma açısından, çalışmalarını ve hedeflerini dünya standartlarına göre belirlemesi ve bu yönde kendilerini geliştirmesi önerilmektedir.
- Özellikle eğitsel ve sanatsal paylaşımlar açısından sosyal medya ve dijital platformların sağladığı imkânların geniş niteliği haiz yapısı dikkate alınarak; aktif ve etkili internet, dijital ve sosyal medya kullanımı ve içerik üretimi, ‘dünya ile bağ kurma ve dünya standartlarına ulaşma’ açısından önerilmektedir.
- KKTC’de yürürlükte bulunan Telif Hakkı Yasası’nın, sadece 4 maddeden oluşan “Telif Hakkı Yasası” (Fasıl 264), 1911 yılında İngiltere’de yürürlüğe girmiş Telif Hakkı Yasası (Copyright Act, 1911)’nın, Kıbrıs’ta da uygulanmasını sağlamaya yöneliktir. Takip eden süreçte 1960 Kıbrıs Cumhuriyeti kurulmasına; sonrasında ise, Kıbrıs Türk Toplumunun devletleşme hareketleri ve sonucunda da KKTC kurulmasına rağmen; yeni bir telif hakları yasası hazırlanmamıştır. Bu bağlamda, Sanatçıların üretimden uzaklaşmaması ve bu minvalde ülkede nitelikli çalışmaların desteklenmesi adına, Telif Hakkı Yasası’nın revize edilmesi ya da daha doğru bir yöntem olarak, ivedilikle yeni bir Telif Hakkı Yasası iktibas edilmesi/hazırlanması önerilmektedir.

KAYNAKÇA

- Ak, G. (2013). Kıbrıs Adası Çevresindeki Deniz Dibi Hidrokarbon Zenginliklerinin Adadaki Sorunun Çözümüne Muhtemel Etkileri', Motif Akademi, Dosya: Kıbrıs Özel Sayısı-I(1), 333- 338.
- Akarçay, P. (2017, Aralık, 15) KKTC'nin Türk Dünyası Tarafından Tanınması: Durumlar, Etkiler ve Sonuçlar, International Journal of Social Science, 443-454.
- Akkoç O. (1997) Türkiye Cumhuriyeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Arasındaki Ekonomik İlişkiler Çerçevesinde 5 Nisan Ekonomik Tedbirlerinin Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti'ne Etkileri, Trakya Üniversitesi, Sosyal Bilimler Fakültesi, Yüksek Lisans Tezi.
- Aktaş, H. & Tuna, Ç. (2012), ,KKTC'nin Türk ve İslâm Dünyasına Açılımı, Akademik Orta Doğu, 6(2): 157-179
- Akyıldız, F. (2019, Ekim 4) Habere Ulaşmada Geleneksel Medyadan Yeni Medyaya Geçiş. İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gazetecilik Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi.
- Alpman, S. P. (t.y) Metropol Etkinliğinin Sınıfsal İçeriği: Kürt Emeginin Ekonomik ve Politik Değeri. Academia.org
- Armaoğlu, F. (1989). 20. Yüzyıl Siyasî Tarihi 1914-1980, Ankara: Timaş.
- Aust, A. (2005). Handbook of International Law. Cambridge: Cambridge University Press.
- Aybay, R. (2006). Kamusal Uluslararası Hukuk Açısından Devletin Tanınması, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 2, 3-18.
- Ayish, M. (2010). Political Communication on Arab World Television
- Baudrillard, Jean. (1997). Tüketim Toplumu, çev.: Hazal Deliceçaylı-Funda Keskin, İstanbul: Ayrıntı Yay.
- Bilgiseven, A.K. (1995), Genel Sosyoloji, Filiz Kitabevi, İstanbul.
- Bozkurt İ. (2001) 'Kıbrıs Tarihine Kısa Bir Bakış', Avrupa Birliği Kıskaçında Kıbrıs Meselesi, Ankara 2001, (9).
- Bölükbaşı, M. (2019). Tarihsel Süreçte Katar Devletinin Ekonomik Gelişimi ve Uygulanan Ambargo. Uluslararası Sosyal Araştırmalar Derneği,12(68). Erişim adresi: http://www.sosyalarastirmalar.com/cilt12/sayi68_pdf/2tarih_cografya_siyaset_uluslararasiiiskiler/bolukbasi_mehmet.pdf
- Brown, K. ve Frank D. B. (2005) "International Migration", Dudley L. P. ve Micklin, M. (der.) Handbook of Population. New York: Kluwer Academic, 347-382
- Cecen, A. (1984). Kültür ve Politika, Hil Yayınları, İstanbul.
- Comstock, G. (1991). Television in America, Sage Publication, Beverly Hills, CA, 1980.

- Crozat, C. (1953). The International Law in Recognition (Trans. Edip Çelik), İÜHFD, XIX(1-2), 3-32.
- Çakır, A (2009) “Yeni İletişim Ortamlarıyla Değişen Gazeteler ve Gazetecilik Anlayışı”, Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Çiftçi, D. (2019). *Kültür, Sanat ve Siyaset İlişkisi: Kuzey Kıbrıs Örneği. Journal of History Culture and Art Research*, 8(4), 484-507. Erişim Adresi: doi:http://dx.doi.org/10.7596/taksad.v8i4.2229
- Çuhadar H. C. (2016) Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 25(1), 217-230.
- Dalgın, T., Atak, O., & Çeken, H. (2016). Festivallerin Bir Kırsal Turizm Çekiciliği Olarak Önemi. *Journal of International Social Research*, 9(47).
- Denk, E. (2007) Medya ve Uluslararası Politika, Uluslararası İlişkiler Konseyi İktisadi İşletmesi, 145-156.
- Dolunay, A. (2015). Türk Hukukunda ve Kıbrıs Türk Hukukunda Yabancı Mahkeme Kararlarının Tanınması ve Tenfizi. İstanbul: On İki Levha Yayıncılık.
- Dolunay, A. (2015). Türk Hukukunda Ve Kıbrıs Türk Hukukunda Yabancı Mahkeme Kararlarının Tanınması Ve Tenfizi. On İki Levha Yayıncılık: İstanbul.
- Dolunay, A. & Kasap, F. (2020). Still Unrecognized State “Turkish Republic of Northern Cyprus” in the Context of the Cyprus Negotiations: Status of the TRNC’ Court Decisions, *Journal of Politics and Law*, 13(3), 1-9.
- Eminoğlu A. (2015) Uluslararası Politikada Devletlerin Tanınması: ‘Ayrılma’ ile Ortaya Çıkan Devletlerde Tanınma Sorunu, *Karadeniz Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyal Bilimler Dergisi*, (9): 123-141
- Eminoğlu, A. (2015) Uluslararası Politikada Devletlerin Tanınması: ‘Ayrılma’ ile Ortaya Çıkan Devletlerde Tanınma Sorunu, *Karadeniz Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyal Bilimler Dergisi*, (9): 123-141
- Erdal S. (2005) ‘Uluslararası Hukukta Tanınma Kurumu ve Kuzey Kıbrıs Türk Örneği’ Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, (15), (1), 158-196.
- Göçoğlu, V. (2014) Kamu Politikası Ve Sosyal Medya İlişkisi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Anabilim Dalı Kamu Yönetimi Yüksek Lisans Programı, Yüksek Lisans Tezi.
- Gök, A. (1995) “Turizm’de Dış Tanıtım ve Türk Turizminin Tanıtım Sorunları”, İ.Ü. İletişim Fakültesi Tanıtım ve Halkla İlişkiler Programı, Yüksek Lisans Bitirme Tezi, İstanbul, s. 25 -157-160
- Günalp, Ö. (2006) *Kuzey Kıbrıs’taki Üniversitelerde Sürdürülen Sanat Eğitiminin Çıkmazları ve III. Kültür-Sanat Kurultayı’na Yansımaları*, İstanbul Kültür Üniversitesi.

- Gündoğan, N. (2008, Temmuz 6). *Müziğin Dili Evrenselidir*. Erişim Adresi: <https://www.yenisafak.com/yazarlar/nazifgurdogan/muzigin-dili-evrenselidir-11772>
- Gürkan, İ. (2001). 1974 Kıbrıs Barış Harekâtında Siyasal İradenin Oluşumu ve Askeri Uygulama, Türk Dış Politikasının Analizi. İstanbul: Der Yayınları.
- Hingorani, M. & Janis, W. (1988). *An Introduction To International Law*, Boston.
- Hingorani, R. C. (1982). *Modern International Law*. New Delhi: Oxford & IBH Publishing.
- Houghton, M. (2001), “The Propensity of Wine Festivals to Encourage Subsequent Winery Visitation”, *International Journal of Wine Marketing*, 13 (3).
- Huntington, P., Nicholas, D. ve Warren, D. (2004). Digital visibility and its impact upon online usage: case study of a health Web site. *Libri*, 54(4), 211-220. Erişim adresi: https://www.researchgate.net/publication/228545266_Digital_Visibility_and_Its_Impact_upon_Online_Usage_Case_Study_of_a_Health_Web_Site
- İlikhan S. (2019). Eğitsel Bir Mekân Olarak Halkevlerinin Yaygın Eğitim Çalışmaları, İnönü Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Türkçe ve Sosyal Bilimler Enstitüsü Anabilim Dalı. (6-9)
- Janis, M. (1988). *An Introduction to International Law*. Boston: Little, Brown.
- Kelsen, H. (1941) “Recognition in International Law: Theoretical Observations”, *The American Journal of International Law*, 35(4), 605-608.
- Kelsen, H. (1952). *Principles of International Law*. New York: Rinehart & Company Inc.
- Kıbrıs Modern Sanat Müzesi, (t.y.). Erişim adresi: <https://cyprusmodernart.com/>
- Kocadaş B. (2005) İnönü Üniversitesi, Fen ve Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümü, Malatya. (3-7).
- Kula, N. (2012). Tv Dizileri Yoluyla Yeniden Üretilen Tüketim Kültürü. *Tarih Kültür ve Sanat Araştırmaları Dergisi*, 1(4). Erişim adresi: <http://kutaksam.karabuk.edu.tr/index.php/ilk/article/view/121>
- Küçüköncü, H. Y. (30/31 Ekim 2003) ‘Müzik Eğitiminin Ülkemizde Çağdaş Anlamda İstenilen Düzeye Ulaşabilmesi İçin Müzik Öğretmenliği Anabilim Dallarının Ders ve Ders Dışı Etkinliklerinin İçerik Bakımından Düzenlenmesinin Önemi’ Onsekiz Mart Üniversitesi, Eğitim Fakültesi. (323-330:1)
- Meray, S. (1959). *Devletler Hukukuna Giriş*. Ankara: Ankara Üniversitesi Basımevi.
- Miles, M. B. and Huberman, A. M. (1994). *An Expanded Sourcebook Qualitative Data Analysis*. New Delhi: Sage Publications.
- Mutlu, E. (1991), *Televizyonu Anlamak*, Gündoğan Yayınları, Ankara.
- Önür, N. (2002), *Küreselleşen Dünyada İletişim ve Toplum*, Ankara: Alp Yayınevi.
- Özkan, H., H. (2006). Popüler Kültür ve Eğitim. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 14(1), 29-38.
- Öztürk, E. (1992)” 21.YY’a Doğru Türkiye’nin Tanıtımı”, *Turizm Yıllığı*, Kalkınma Bankası Yay.

Öztürk, E. (1992) "21.YY'a Doğru Türkiye'nin Tanıtımı", Turizm Yıllığı, Kalkınma Bankası Yay.

Peksevim, S.,&İlter, O.(2019).Küreselleşme ve Serbest Ticaretten Geri Dönüş: Ticaret Savaşlarının Dünya ve Türkiye Ekonomisi Üzerindeki Beklenen Etkileri. İktisadi Araştırmalar Vakfı. Erişim adresi: https://books.google.com.cy/books?id=VjmnDwAAQBAJ&pg=PA19&lpg=PA19&dq=ambargolu+ulkenin+dunyaca+kabul+edilmesi&source=bl&ots=p9DMT7XcOY&sig=ACfU3U1UrVm-9S_UQwOJ-T8et1jHK0JJGA&hl=en&sa=X&ved=2ahUKEwjE8KefmLnpAhUIJhoKHZZnBn0Q6AEwAXoECAUQAQ#v=onepage&q&f=false

Punch, K., F. (2005). *Sosyal Araştırmalara Giriş, Nicel ve Nitel Yaklaşımlar* (Çev. D.Bayrak, H.B. Aslan, Z. Akyüz). Ankara: Siyasal Kitabevi.

Sağiroğlu, A. (2019, Nisan 25/27) 'Müzisyen kimdir? Tarihsel Evrim İçinde Performansçı Kimliği ve Günümüzdeki Durumu' X Uluslararası Hisarlı Ahmet Sempozyumu. (43)

Sakallı, G. (2009 Ocak 22). Marshall McLuhan "Araç, Mesajdır" Doktora Ders Sunumu. (15-16) Erişim Adresi: <https://www.slideshare.net/GizemSakall1/marshall-mcluhan-ara-mesajdr-ders-sunumu>

Sanat Ambargo Tanımadı. (2018, Mart, 9) [yeniduzen.com](http://www.yeniduzen.com/sanat-ambargo-tanimadi-99808h.htm) Erişim adresi: <http://www.yeniduzen.com/sanat-ambargo-tanimadi-99808h.htm>

Sander, O. (t.y.) Türkiye'nin Batı Bağlantısı, Erişim Adresi: <https://dspace.ankara.edu.tr/xmlui/bitstream/handle/20.500.12575/52062/4967.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

Sarı, A. (2018, Nisan). Geleneksel Medya ve Yeni Medyanın Reklam Politikaları Açısından Karşılaştırmalı Analizi. Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gazetecilik Anabilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi. (26-27)

Sine, R. (2016, Aralık). Geleneksel Medya ile Alternatif Medya Haberlerinin Analizi: Gezi Parkı Olayları Örneği. Selçuk Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Gazetecilik Anabilim Dalı, Doktora Tezi. (4-5)

Stantchev, K. S. (2009) 'Embargo: The Origins Of An Idea And The Implications Of A Policy In Europe And The Mediterranean, Ca. 1100- Ca. 1500' University of Michigan. Doktora tezi (79).

Stefan Talmon, *Recognition of Governments in International Law: With Particular Reference to Governments in Exile*, Oxford: Clarendon Press, 1998, s. 1-4.

Talmon, S. (1998). *Recognition of Governments in International Law: With Particular Reference to Governments in Exile*. Oxford: Clarendon Press.

Tamçelik, S. (2013). BM Güvenlik Konseyi'nin Kıbrıs'la İlgili Aldığı Bazı Kararların Özellikleri ve Analitik Değerlendirmesi, *Turkish Studies*, 8(12), 1229-1268

Taylan, H. H. & Arklan, Ü. (2008) Media and Culture: Globilsation of Culture by means of Media, *Sosyal Bilimler Dergisi*, 10(1), 86-96.

Tekin, H., H. (2006). Nitel Araştırma Yönteminin Bir Veri Toplama Tekniği Olarak Derinlemesine Görüşme, *Turkish Journal of Sociology*, 3(13), 101-116.

Tomilson, J. (2004), Küreselleşme ve Kültür, Eker, Arzu (Çev.), İstanbul: Ayrıntı Yayınları.

Uçan, A. (1996). İnsan ve Müzik, İnsan ve Sanat Eğitimi, Müzik Ansiklopedisi Yayınları, Ankara.

Uslu N. “Türk Tarafı Açısından Kıbrıs Sorununun Boyutları”, Türkiye’nin Dış Politika Gündemi, 1. Baskı, Ankara 2001, (215).

Ücretsiz Deep Purple Konseri! (2014). Erişim adresi: <https://www.milliyet.com.tr/pembelar/uccretsiz-deep-purple-konseri-1857401>

Üniversite kampüsü açık hava müzesi (2021, 18 Mayıs). Erişim adresi: <https://www.sozcu.com.tr/hayatim/kultur-sanat-haberleri/universite-kampusu-acik-hava-muzesi/>

Üniversiteler Bilgi Erişim adresleri:

<https://www.emu.edu.tr/tr>

<https://neu.edu.tr/>

<https://www.gau.edu.tr/>

Weber, R., P. (1989). *Basic Content Analysis*. Londra: Sage

Yeltekin, F. (2006) *The Implications On Turkish Republic Of Northern Cyprus Of The Customs Union Between Turkey And European Union*, Marmara Üniversitesi, Avrupa Topluluğu Enstitüsü Avrupa Birliği İktisadi Ana Bilim Dalı, Yüksek Lisans Tezi.

Yıldırım, A. (t.y.) Nitel Araştırma Yöntemlerinin Temel Özellikleri ve Eğitim Araştırmalarındaki Yeri ve Önemi, Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Bölümü 7-17

Yıldırım, M. (2009). Hayat Boyu Öğrenme Kapsamında Yaygın Eğitim ve Halk Eğitim Merkezleri. Ankara: Gazi Kitapevi

Yurttaçıkılmaz, Ç., A., Ali A. & Emsen Ö., S. Askeri Harcamalar ve Ambargonun Ekonomik Büyümeye Etkileri: İran Üzerinde Bir Uygulama, Atatürk Üniversitesi, İktisadi ve İdari Bilimler Dergisi (171)

Yücel, D (2012) “Yeni Medya Sanatı ve Yeni Müze”, İstanbul.

Youtube. Güncel Rakamlar. Erişim adresleri:

Karayel, F. (2018, 30 Mart). Fikri Karayel - Yol (feat. Tolga Erzurumlu) (Official Video). Erişim adresi: <https://www.youtube.com/watch?v=edxLzNVVVEM>

Hoşsöz B. (2019, 6 Eylül) Buray – Taç Mahal. Erişim adresi: <https://www.youtube.com/watch?v=2tAbyEz5YT>

YAKIN DOĞU ÜNİVERSİTESİ

BİLİMSEL ARAŞTIRMALAR ETİK KURULU

20.10.2020

Sayın Hüseyin Kanbur

Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu'na yapmış olduğunuz YDÜ/EB/2020/441 proje numaralı ve "Tecrit Edilmiş Devletin Sanat ile Var Olma Çabası: Eğitimcilerin, Müzisyenlerin ve Organizatörlerin KKTC'nin Tanınmasına Katkıları" başlıklı proje önerisi kurumumuzca değerlendirilmiş olup, aşağıdaki öneri dikkate alınmak üzere, etik olarak uygun bulunmuştur. Bu yazı ile birlikte, başvuru formunuzda belirttiğiniz bilgilerin dışına çıkmamak suretiyle araştırmaya başlayabilirsiniz

- Çalışma kapsamında katılımcılara araştırmanın alt problemler ifadesi kullanılarak soru yöneltilmemesi önerilir. Görüşme soruları kullanılması önerilir.

Doçent Doktor Direnç Kanol

Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu Raportörü

Direnç Kanol

Not: Eğer bir kuruma resmi bir kabul yazısı sunmak istiyorsanız, Yakın Doğu Üniversitesi Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu'na bu yazı ile başvurup, kurulun başkanının imzasını taşıyan resmi bir yazı temin edebilirsiniz.

6/24/2021

Tumitin

Turnitin Orjinallik Raporu

İşleme kondu: 21-Haz-2021 21:47 EEST
 NUMARA: 1610220531
 Kelime Sayısı: 13354
 Gönderildi: 1

Tecrit Edilmiş Devletin Sanat ile Var Olma Çabası
 Hüseyin Kambur tarafından

Benzerlik Endeksi
%12

Kaynağa göre Benzerlik
 İnternet Sources: %11
 Yayınlar: %1
 Öğrenci Ödevleri: %4

1% match (28-Oca-2021 tarihli internet)

<http://docs.neu.edu.tr/library/6583035424.pdf>

1% match (20-Nis-2021 tarihli internet)

<http://docs.neu.edu.tr/library/6919009449.pdf>

1% match (25-Kas-2016 tarihli öğrenci ödevleri)

[Submitted to Yakın Doğu Üniversitesi on 2016-11-25](#)

1% match (14-Şub-2020 tarihli internet)

<https://www.voiceoftheisland.com/2019daki-festivallerin-tarihleri-aciklandi/142549/>

1% match (15-Kas-2019 tarihli internet)

<https://kltckulturdaresi.com/devlet-halk-danslari-toplulugu/>

< 1% match (21-Ara-2020 tarihli internet)

<http://docs.neu.edu.tr/library/6726021665.pdf>

< 1% match (20-Oca-2020 tarihli internet)

<http://docs.neu.edu.tr/library/6811650218.pdf>

< 1% match (17-Ağu-2019 tarihli internet)

<http://docs.neu.edu.tr/library/6741940264.pdf>

< 1% match (25-Kas-2020 tarihli internet)

<http://docs.neu.edu.tr/library/6812216260.pdf>

< 1% match (16-Nis-2018 tarihli internet)

<http://docs.neu.edu.tr/library/6585503388.pdf>

< 1% match (16-May-2021 tarihli internet)

<http://docs.neu.edu.tr/library/6804625991.pdf>

< 1% match (16-Nis-2018 tarihli internet)

<http://docs.neu.edu.tr/library/6524545981.pdf>

< 1% match (06-Tem-2019 tarihli internet)

<http://docs.neu.edu.tr/library/6729357888.pdf>

< 1% match (24-Ara-2020 tarihli internet)

<http://docs.neu.edu.tr/library/6815451802.pdf>

< 1% match (16-Nis-2018 tarihli internet)

<http://docs.neu.edu.tr/library/6502594646.pdf>

< 1% match (20-Kas-2019 tarihli internet)

<http://docs.neu.edu.tr/library/6802694955.pdf>

< 1% match (24-Kas-2020 tarihli internet)

<http://docs.neu.edu.tr/library/6846752858.pdf>

< 1% match (29-Kas-2020 tarihli internet)

<http://kutaksam.karabuk.edu.tr/index.php/ilk/article/download/2407/1799>

< 1% match (08-Haz-2020 tarihli internet)

<http://kutaksam.karabuk.edu.tr/index.php/ilk/article/download/1081/832>

< 1% match ()

Ayhan Dolunay, Gökçe Keçeci, "Multidisciplinary Assessment of Citizenship Approach in Modern Law and Problem of "Denaturalisation" on the Basis of Law and Communication", Karabuk University, 2017

< 1% match (24-Oca-2021 tarihli internet)

<http://dspace.kocaeli.edu.tr:8080/xmlui/bitstream/handle/11493/552/393275.pdf?isAllowed=y&sequence=1>

< 1% match (08-Şub-2016 tarihli öğrenci ödevleri)

[Submitted to Eastern Mediterranean University on 2016-02-08](#)

< 1% match (26-Eyl-2008 tarihli internet)

http://tr.wikipedia.org/wiki/Halk_Sanatları_Vakfı

https://www.turnitin.com/newreport_printview.asp?eq=0&eb=1&esm=0&oid=1610220531&sid=0&n=0&m=2&svr=25&tr=50.28910831226947&lang=tr

1/13